

A Bizottság közleménye

Jelentéstételi iránymutatás a katasztrófakockázat-kezeléshez, az 1313/2013/EU határozat 6. cikke (1) bekezdésének d) pontja

(2019/C 428/07)

Megjegyzés: az 1313/2013/EU határozatra (HL L 347., 2013.12.20., 924. o.) való hivatkozásokat az (EU) 2019/420 határozattal (HL L 77L., 2019.3.20., 1. o.) módosított 1313/2013/EU határozatra való hivatkozásként kell értelmezni.

Az 1313/2013/EU határozat 28. cikkének (1) bekezdése fényében a tagállamokra való hivatkozásokat úgy kell értelmezni, hogy azok az 1313/2013/EU határozat 4. cikkének 12. pontjában meghatározott részt vevő államokat is magukban foglalják.

Tartalomjegyzék

Oldal

Jelentéstételi iránymutatás a katasztrófakockázat-kezeléshez, az 1313/2013/EU határozat 6. Cikke (1) bekezdésének d) pontja	9
Bevezetés	9
Célkitűzés és hatály	9
A KATASZTRÓFAKOCKÁZAT-KEZELÉSRE VONATKOZÓ ÖSSZEFOGLALÓ JELENTÉS SABLONJA	11
I. rész Kockázatértékelés	11
II. rész A kockázatkezelési képesség értékelése	17
III. rész A határokon átnyúló hatású fő kockázatok, és adott esetben az alacsony valószínűségű, de nagy hatású katasztrófákkal kapcsolatos kockázatok kezeléséhez szükséges, prioritásnak tekintett kockázatmegelőzési és felkészültségi intézkedések	22
A SABLONRA VONATKOZÓ ÚTMUTATÓ	25
I. rész Kockázatértékelés	25
1.1 Bevezetés	25
1.2 A sablon 1–8. kérdésének megválaszolására vonatkozó útmutató (I. rész)	26
II. rész A kockázatkezelési képesség értékelése	30
2.1 Bevezetés	30
2.2 A sablon 9–20. kérdésének megválaszolására vonatkozó útmutató (II. rész)	30
III. rész A határokon átnyúló hatású fő kockázatok, és adott esetben az alacsony valószínűségű, de nagy hatású katasztrófákkal kapcsolatos kockázatok kezelésére irányuló, prioritásnak tekintett kockázatmegelőzési és felkészültségi intézkedések	32
3.1 Bevezetés	32
3.2 A sablon 21–24. kérdésének megválaszolására vonatkozó útmutató (III. rész)	32
MELLÉKLET	35
Az uniós jogszabályok és/vagy szakpolitikák alapján jelentős kockázatok nem kimerítő listája	35
Az uniós jogszabályok és/vagy szakpolitikák közös érdekű horizontális területeinek nem kimerítő listája	39

Jelentéstételi iránymutatás a katasztrófakockázat-kezeléshez, az 1313/2013/EU határozat 6. cikke (1) bekezdésének d) pontja

Bevezetés

A 2019. március 21-én módosított ⁽¹⁾, az uniós polgári védelmi mechanizmusról szóló, 2013. december 17-i 1313/2013/EU európai parlamenti és tanácsi határozat ⁽²⁾ előírja a tagállamok számára, hogy kockázatértékelésük és a kockázatkezelési képesség értékelése releváns szempontjainak összefoglalóit – a fő kockázatokra összpontosítva – bocsássák a Bizottság rendelkezésére. E határozat azt is előírja a tagállamok számára, hogy adjanak tájékoztatást a határokon átnyúló hatású fő kockázatok és adott esetben az alacsony valószínűségű, de nagy hatású katasztrófákkal kapcsolatos kockázatok kezeléséhez szükséges, prioritásnak tekintett kockázatmegelőzési és felkészültségi intézkedésekről ⁽³⁾.

A Bizottság – a tagállamokkal együtt – feladatul kapta, hogy 2019. december 22-ig dolgozza ki az összefoglaló benyújtására vonatkozó iránymutatásokat ⁽⁴⁾.

Ezen iránymutatás sablon formáját ölti, amely felsorolja a nemzeti összefoglalók által megválaszolandó valamennyi fő kérdést, és amelyhez a sablon megfelelő kitöltésére vonatkozó útmutató kapcsolódik. Az iránymutatás nem kötelező, és célja, hogy segítséget nyújtson a következő témák releváns szempontjainak összefoglalásához:

1. kockázatértékelés, a fő kockázatokra összpontosítva,
2. a kockázatkezelési képesség értékelése, a fő kockázatokra összpontosítva,
3. valamint a határokon átnyúló hatású fő kockázatok és adott esetben az alacsony valószínűségű, de nagy hatású katasztrófákkal kapcsolatos kockázatok kezeléséhez szükséges, prioritásnak tekintett kockázatmegelőzési és felkészültségi intézkedések leírása.

A kockázatértékelés és a kockázatkezelési képesség értékelésének releváns elemeire vonatkozó összefoglalónak a fő kockázatokra kell összpontosítania. A fő kockázatok meghatározása a tagállamok hatáskörébe tartozik. A tagállamoknak első alkalommal 2020. december 31-ig kell a Bizottságnak megküldeniük összefoglalóikat. A tagállamoknak ezt követően háromévente, illetve fontos változások bekövetkeztekor kell megküldeniük az összefoglalókat.

A 6. cikk (1) bekezdésének megfelelően a tagállamok nem kötelesek különleges adatokat megosztani, ha azok közlése sértené a tagállamok alapvető biztonsági érdekeit.

Ezen iránymutatás az „Íránymutatás a kockázatkezelési képesség értékeléséhez” című bizottsági közlemény ⁽⁵⁾ helyébe lép.

Célkitűzés és hatály

Az iránymutatás célja, hogy elősegítse a tagállami jelentéstételt, illetve segítse az 1313/2013/EU határozat különösen az alábbiakra irányuló célkitűzéseinek elérését:

- „a katasztrófák elleni védelem magas szintjének elérése a katasztrófák potenciális hatásainak megelőzése vagy csökkentése, a megelőzés kultúrájának megeremtése, valamint a polgári védelmi és más illetékes szolgálatok közötti együttműködés javítása révén” ⁽⁶⁾,
- a Bizottság 5. cikk szerinti kötelezettségeinek teljesítéséhez, különösen az alábbiakhoz szükséges információk Bizottság rendelkezésére bocsátása:
  - a) intézkedések hozása a katasztrófakockázatokkal kapcsolatos tudásalap bővítése, valamint az együttműködés, illetve az ismeretek, a tudományos kutatások és az innováció terén elért eredmények, a bevált gyakorlatok és az információk – többek között a közös kockázat által érintett tagállamok közötti – megosztásának további megkönnyítése és előmozdítása érdekében;
  - b) a bevált gyakorlatok cseréje és a közös érdekű kérdésekkel kapcsolatos speciális ismeretekhez és szakértelemhez való hozzáférés megkönnyítése révén a tagállamok általi kockázatértékelés és a kockázatok tagállamok általi feltérképezésének támogatása és előmozdítása;

⁽¹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/420 határozata (2019. március 13.) (HL L 77., 2019.3.20., 1. o.).

⁽²⁾ HL L 347., 2013.12.20., 924. o.

⁽³⁾ Az 1313/2013/EU határozat 6. cikkének (1) bekezdése.

⁽⁴⁾ Az 1313/2013/EU határozat 6. cikkének (3) bekezdése.

⁽⁵⁾ A Bizottság közleménye – *Íránymutatás a kockázatkezelési képesség értékeléséhez* (2015/C 261/03) (HL C 261., 2015.8.8., 5. o.).

⁽⁶⁾ Az 1313/2013/EU határozat 3. cikke (1) bekezdésének a) pontja.

- c) azon természeti és ember által előidézett kockázatok ágazatközi áttekintésének és feltérképezésének létrehozása és rendszeres frissítése, amelyek az Uniót fenyegethetik, egyrészt egységes megközelítést alkalmazva azokra a különböző szakpolitikai területekre, amelyek a katasztrófamegelőzéssel foglalkoznak vagy arra hatással lehetnek, másrészt kellően figyelembe véve az éghajlatváltozás valószínűsíthető hatásait;
  - d) a nemzeti polgári védelmi rendszerek kidolgozása terén a bevált gyakorlatok cseréjének ösztönzése az éghajlatváltozás hatásainak kiküszöbölése érdekében;
  - e) a bevált gyakorlatok cseréje és a közös érdekű kérdésekkel kapcsolatos speciális ismeretekhez és szakértelemhez való hozzáférés megkönnyítése révén a tagállamok kockázatkezelési tevékenysége kidolgozásának és megvalósításának támogatása és előmozdítása;
  - f) a tagállamok által rendelkezésre bocsátott információk összegyűjtése és terjesztése, tapasztalatcsere szervezése a kockázatkezelési képességek értékelésével kapcsolatban és a bevált gyakorlatok cseréjének elősegítése a megelőzési és felkészültségi tervezés terén, többek között önkéntes alapú kölcsönös értékelések formájában;
  - g) a 6. cikk c) pontjában meghatározott határidők betartásával rendszeres beszámolás az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a 6. cikk végrehajtásában elért eredményekről;
  - h) a különböző uniós alapok fenntartható katasztrófamegelőzésre való felhasználásának előmozdítása, valamint a tagállamok és régiók ösztönzése arra, hogy éljenek az ilyen finanszírozási lehetőségekkel;
  - i) a kockázatok megelőzése fontosságának hangsúlyozása és a tagállamok támogatása a figyelemfelhívás, a nyilvánosság tájékoztatása és az e területtel kapcsolatos ismeretek oktatása terén, valamint a tagállamok támogatása a riasztási rendszerekre vonatkozó nyilvános tájékoztatást célzó erőfeszítéseikben, egyebek között az ilyen rendszerekre vonatkozó – akár határokon átnyúló – iránymutatás révén;
  - j) a bevált gyakorlatok cseréje és a közös érdekű kérdésekkel kapcsolatos speciális ismeretekhez és szakértelemhez való hozzáférés megkönnyítése révén a tagállamokban és a 28. cikkben említett harmadik országokban a megelőzési intézkedések meghozatalának előmozdítása; valamint
  - k) a tagállamokkal szorosan egyeztetve további támogató és kiegészítő megelőzési intézkedések megtétele a 3. cikk (1) bekezdésének a) pontjában meghatározott célkitűzés megvalósítása érdekében;
- különböző uniós források és eszközök keretében a katasztrófakockázat-kezelési prioritások és intézkedések kialakításához és támogatásához szükséges adatok Bizottság rendelkezésére bocsátása,
  - a tájékozottabb döntéshozatal segítése a tekintetben, hogy miként lehet a megelőzési, felkészültségi és reakciósi intézkedésekkel kapcsolatos befektetések fontossági sorrendjét meghatározni és azokat elosztani.

Az uniós polgári védelmi mechanizmusra vonatkozó hatályos jogi szabályozásnak (az 1313/2013/EU határozat 6. cikkének) megfelelően a tagállamok a Bizottság rendelkezésére bocsátották nemzeti kockázatértékelésük (2015 és 2018 decembere) és kockázatkezelési képességük értékelésének (2018 augusztusa) összefoglalóját. A beérkezett észrevételekből kiderült, hogy ezen értékeléseket különböző eljárások és módszerek alapján állították össze.

Ezen iránymutatás jelentősen egyszerűsíti és észszerűsíti a 6. cikk szerinti jelentéstételi eljárást. Ezen iránymutatás a nemzeti kockázatértékelések gyakorlati végrehajtásával és a jelentősebb természeti és ember okozta katasztrófakockázatok tagállamokban való feltérképezésével kapcsolatos tapasztalatokra, valamint a Bizottságnak megküldött, a nemzeti kockázatkezelési képesség értékelésére vonatkozó jelentésekre épít. Ezen iránymutatás figyelembe veszi továbbá a „Katasztrófavédelmi kockázatértékelési és -feltérképezési iránymutatás” című korábbi bizottság szolgálati munkadokumentumot ⁽⁷⁾ és a kockázatkezelési képesség értékelésére vonatkozó iránymutatást ⁽⁸⁾. Ezen iránymutatás figyelembe veszi a hatályos uniós jogszabályok szerinti követelményeket, és nem érinti az azokban foglalt kötelezettségeket ⁽⁹⁾.

⁽⁷⁾ Bizottsági szolgálati munkadokumentum (SEC(2010)1626 final), Katasztrófavédelmi kockázatértékelési és -feltérképezési iránymutatás.

⁽⁸⁾ Lásd az 5. lábjegyzetet.

⁽⁹⁾ Lásd az uniós jogszabályok és/vagy szakpolitikák alapján jelentős kockázatok nem kimerítő listáját és az uniós jogszabályok és/vagy szakpolitikák közös érdekű horizontális területeinek nem kimerítő listáját tartalmazó mellékletet.

A KATASZTRÓFAKOCKÁZAT-KEZELÉSRE VONATKOZÓ ÖSSZEFOGLALÓ JELENTÉS SABLONJA

I. rész Kockázatértékelés

1. A kockázatértékelési folyamat

Mutassa be, hogy a kockázatértékelési folyamat miként illeszkedik az átfogó katasztrófa-kockázat-kezelési keretbe. Részletezze a jogszabályi, eljárási és intézményi szempontokat. Kérjük, fejtse ki, hogy a kockázatértékelésért való felelősség nemzeti vagy megfelelő szubnacionális szintű-e.

2. A releváns hatóságokkal és érdekelt felekkel való egyeztetés

Mutassa be a kockázatértékelési folyamatban részt vevő releváns hatóságokat és érdekelt feleket.
Adott esetben: Mutassa be részvételük módját, meghatározva szerepüket és feladataikat.

3. A fő nemzeti vagy szubnacionális szintű kockázatok azonosítása

Azonosítsa azokat a fő kockázatok, amelyek jelentős káros emberi, gazdasági, környezeti és politikai/társadalmi (köztük biztonsági) hatásokkal járhatnak.

A fenti fő kockázatok közül határozza meg a következőket:

3.1. Azon fő kockázatok, amelyek a szomszédos országból, illetve országokból származó vagy azt, illetve azokat érintő jelentős határokon átnyúló káros hatásokkal járhatnak.

3.2. Az alacsony valószínűségű, de nagy hatású katasztrófákkal kapcsolatos fő kockázatok.

Adott esetben:

3.3. Azonosítsa a jövőben várható fő kockázatok. Ezek magukban foglalhatják azokat a kialakuló kockázatokot ⁽¹⁰⁾, amelyek jelentős káros emberi, gazdasági, környezeti és politikai/társadalmi hatásokkal (köztük a biztonságra gyakorolt hatásokkal) járhatnak.

4. Az éghajlatváltozás hatásainak azonosítása

Határozza meg, hogy a fent említett fő kockázatok közül melyek kapcsolódnak közvetlenül az éghajlatváltozás hatásaihoz. Kérjük, vegye figyelembe az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást célzó, meglévő nemzeti és szubnacionális stratégiát és/vagy cselekvési terveket ⁽¹¹⁾ vagy adott esetben a vonatkozó éghajlati szempontú kockázat- és sebezhetőségi értékeléseket.

5. Kockázatelemzés

Mutassa be az azonosított fő kockázatok (3. kérdés), köztük a fő határokon átnyúló kockázatok és az alacsony valószínűségű, de nagy hatású katasztrófákkal kapcsolatos fő kockázatok, valamint adott esetben a jövőbeli és/vagy kialakuló kockázatok valószínűségének és hatásának szintjét.

Helyezze el az eredményeket az egyfajta kockázatot mutató mátrixon vagy adott esetben egyéb vizuális ábrán/modellen.

Adott esetben: Válassza fel a különböző kockázatok vagy kockázati forgatókönyvek valószínűségének és hatásainak értékeléséhez használt módszereket, modelleket és technikákat.

6. A kockázatok feltérképezése

Nyilatkozzon arról, hogy készültek-e olyan kockázati térképek, amelyek feltüntetik az azonosítási és elemzési szakaszokban azonosított fő kockázatok várható térbeli eloszlását (3., 4. és 5. negyedév). Ha igen, azokat megfelelő módon tüntesse fel.

⁽¹⁰⁾ Lásd a sablont (3. kérdés).

⁽¹¹⁾ A nemzeti alkalmazkodási stratégiákra és cselekvési tervekre mutató linkek a Climate Adapt honlapon is elérhetők: <https://climate-adapt.eea.europa.eu/countries-regions/countries>

7. A kockázatértékelés nyomon követése és felülvizsgálata

Mutassa be a kockázatértékelés új fejlemények figyelembevételét szolgáló nyomon követésére és felülvizsgálatára alkalmazott rendszert.

8. A kockázatértékelés eredményeiről való tájékoztatás

Ismertesse a nemzeti kockázatértékelés eredményei közlésének és terjesztésének folyamatát. Mutassa be, hogy miként osztják meg a kockázatértékelési eredményeket a politikai döntéshozók, az eltérő típusú feladatokkal rendelkező és a közigazgatás különböző szintjein működő különböző hatóságok és egyéb érdekelt felek között. Nyilatkozzon arról, hogy a nyilvánosságot tájékoztatják-e, illetve hogyan tájékoztatják a kockázatértékelés eredményeiről annak érdekében, hogy felhívják a nyilvánosság figyelmét az országukban vagy régiójukban fennálló kockázatokra, és/vagy lehetővé tegyék számukra, hogy megalapozott döntéseket hozzanak saját védelmiük érdekében.

Nem kötelező: Bevált gyakorlatok

Mutassa be az 1–8. kérdés szempontjából lényeges legújabb bevált gyakorlatokat.

II.rész A kockázatkezelési képesség értékelése**9. A jogszabályi, eljárási és/vagy intézményi keretrendszer**

Mutassa be a kockázatkezelési képesség értékelésére irányuló folyamat(ok) keretrendszerét. Jelezze, hogy e rendszer jogszabályon, stratégiai terven, végrehajtási terven vagy egyéb eljárási kereteken alapul-e.

Adott esetben: Jelezze, hogy milyen gyakran értékeli a kockázatkezelési képességet.

Jelezze, hogy a kockázatkezelési képesség értékelését/értékeléseit felhasználják-e a döntéshozatalhoz.

10. Az illetékes hatóságok szerepe és felelősségi köre

Mutassa be nemzeti vagy (adott esetben) szubnacionális szinten az illetékes hatóságok szerepét és felelősségi körét, különbséget téve a kockázatértékelés, megelőzés, felkészültség és reagálás között, valamint az azonosított fő kockázatok kezelésére összpontosítva.

Mutassa be az ezen illetékes hatóságok közötti horizontális koordináció (ágazatközi megközelítés) biztosításának módját, az azonosított fő kockázatok kezelésére összpontosítva.

11. Az érdekelt felek szerepe

Jelezze, hogy az érdekelt feleket tájékoztatják-e az azonosított fő kockázatok tekintetében a katasztrófakockázat-kezelési folyamat(ok) ról, és részt vesznek-e abban/azokban. Ha igen, mutassa be, hogy erre hogyan kerül sor.

12. Eljárások és intézkedések nemzeti, szubnacionális éshelyi szinten

Mutassa be az azonosított fő kockázatokkal kapcsolatos katasztrófakockázat-kezelési folyamat(ok)ban részt vevő nemzeti, szubnacionális és helyi szintű hatóságok közötti vertikális együttműködés biztosítása érdekében kialakított eljárásokat.

13. Határokon átnyúló, régiók közötti és nemzetközi szintű eljárások és intézkedések

Mutassa be az azonosított fő kockázatok katasztrófakockázat-kezelésével kapcsolatos, határokon átnyúló, régiók közötti és nemzetközi szintű együttműködés biztosítása érdekében kialakított eljárásokat. Mutassa be az azonosított fő kockázatokkal kapcsolatos katasztrófakockázat-kezelést biztosító intézkedéseket.

Adott esetben: Jelezze, hogy oly módon dolgozzák-e ki a katasztrófakockázat-kezelési szakpolitikákat, hogy figyelembe veszik a nemzetközi kötelezettségvállalásokat, például a 2015–2030-as időszakra szóló sendai katasztrófakockázat-csökkentési keretet és a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrend részét képező fenntartható fejlődési célokat.

14. Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást szolgáló intézkedésekre való összpontosítás

Jelezze, hogy az azonosított, éghajlatváltozáshoz kapcsolódó fő kockázatok (4. kérdés) tekintetében nemzeti vagy (adott esetben) szubnacionális szinten kialakítanak-e a katasztrófakockázat-csökkentést és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást szolgáló intézkedések közötti szinergiákat. Ha igen, mutassa be ennek módját.

15. A kritikus infrastruktúrák védelmére irányuló intézkedésekre való összpontosítás

Jelezze, hogy hoztak-e a létfontosságú társadalmi feladatok folyamatos ellátása szempontjából fontosnak tekintett kritikus infrastruktúra védelmét szolgáló intézkedéseket.

16. Finanszírozási forrás(ok)

*Jelezze, hogy a költségvetés sürgős esetekben lehetővé teszi-e a források rugalmas elosztását, és hogy a katasztrófaalapok mennyiben támogatják a megelőző intézkedéseket.
Mutassa be a prioritási intézkedéseknek a katasztrófakockázat-kezelés terén az azonosított fő kockázatok értékelése, megelőzése, az azokra való felkészülés és reagálás során történő megtételéhez felhasznált finanszírozási forrásokat (például nemzeti, szubnacionális, állami, illetve magánfinanszírozás, ideértve a biztosítást, az uniós és egyéb nemzetközi finanszírozást).*

17. Infrastruktúra, eszközök és felszerelések

Mutassa be, hogy milyen lépésekre került sor annak biztosítása érdekében, hogy elegendő eszköz álljon rendelkezésre a katasztrófák hatásának csökkentéséhez és az azonosított fő kockázatokkal összefüggő katasztrófákra való gyors reagáláshoz.

18. A katasztrófák okozta veszteségekre vonatkozó adatok gyűjtésére és az azzal kapcsolatos eljárásokra való összpontosítás

Jelezze, hogy van-e a katasztrófák okozta veszteségekre vonatkozó adatok gyűjtésére szolgáló rendszer. Mutassa be az azonosított fő kockázatokra vonatkozó adatok gyűjtésének módját.

19. A korai figyelmeztető rendszerek felszereléseire és eljárásaira való összpontosítás

Mutassa be a korai veszélyazonosító és az azonosított fő kockázatokot nyomon követésére szolgáló rendszereket. Jelezze, hogy a rendszerbe integráltak-e előrejelző módszereket.

20. A nyilvánosság figyelmének felhívására irányuló, kockázattal kapcsolatos tájékoztatás és kommunikáció

Mutassa be, hogy miként tájékoztatják a nyilvánosságot azokról az intézkedésekről, amelyeket kockázatok felmerülése esetén kell meghozni. Jelezze például, hogy van-e a nyilvánosság tájékoztatására és figyelmének felhívására vonatkozó stratégia. Jelezze, hogy célcsoportok részt vesznek-e a megelőzési és felkészültségi intézkedések meghatározásában és a kockázattal kapcsolatos tájékoztatási és kommunikációs tevékenységek végrehajtásában, és ha igen, hogyan.

Nem kötelező: Bevált gyakorlatok

Mutassa be a 9-20. kérdés szempontjából lényeges legújabb bevált gyakorlatokat.

III. rész A határokon átnyúló hatású fő kockázatok, és adott esetben az alacsony valószínűségű, de nagy hatású katasztrófákkal kapcsolatos kockázatok kezeléséhez szükséges, prioritásnak tekintett kockázatmentelőzési és felkészültségi intézkedések

21. A határokon átnyúló hatású fő kockázatok

Sorolja fel a határokon átnyúló hatású fő kockázatokot.

Kérjük, minden egyes, határokon átnyúló hatású fő kockázat esetében töltsse ki a következő rovatot:

22. A prioritásnak tekintett megelőzési és felkészültségi intézkedések

22.1. Mutassa be a meglévő és tervezett, prioritásnak tekintett megelőzési intézkedéseket.

22.2. Mutassa be a meglévő és tervezett, prioritásnak tekintett felkészültségi intézkedéseket.

Ha az uniós jogszabályok vagy szakpolitikák már előírják az e kockázat kezelésére irányuló, prioritásnak tekintett megelőzési és felkészültségi intézkedésekről való jelentéstételt, kérjük, egyszerűen hivatkozzon csak a Bizottság részére már megküldött jelentésekre.

Adott esetben:

23. Az alacsony valószínűségű, de nagy hatású katasztrófákkal kapcsolatos kockázatok

Sorolja fel az alacsony valószínűségű, de nagy hatású katasztrófákkal kapcsolatos kockázatokot.

Kérjük, minden egyes, alacsony valószínűségű, de nagy hatású katasztrófákkal kapcsolatos kockázat esetében töltsse ki a következő rovatot:

24. A prioritásnak tekintett megelőzési és felkészültségi intézkedések

24.1. Mutassa be a meglévő és tervezett, prioritásnak tekintett megelőzési intézkedéseket.

24.2. Mutassa be a meglévő és tervezett, prioritásnak tekintett felkészültségi intézkedéseket.

Ha az uniós jogszabályok vagy szakpolitikák már előírják az e kockázat kezelésére irányuló, prioritásnak tekintett megelőzési és felkészültségi intézkedésekről való jelentéstételt, kérjük, egyszerűen hivatkozzon csak a Bizottság részére már megküldött jelentésekre.

A SABLONRA VONATKOZÓ ÚTMUTATÓ

I. rész Kockázatértékelés

1.1. Bevezetés

A kockázatértékelés célja, hogy hozzájáruljon a döntéshozatali folyamathoz, a katasztrófakockázat-kezeléshez, valamint a döntéshozók és – többek között a magánszektorhoz tartozó – érdekelt felek általi képességtervezéshez; tájékoztassa a nyilvánosságot a kockázatokról; valamint nyomon kövesse és felülvizsgálja a kockázatok és a sebezhetőségek. Az értékelés ennél fogva alapul szolgál a katasztrófakockázat-kezelés tervezéséhez és a kapcsolódó intézkedések végrehajtásához. Az Európai Bizottság ennek érdekében 2010-ben már kidolgozta a katasztrófavédelmi kockázatértékelési és -feltérképezési iránymutatást ⁽¹²⁾, és rendszeresen tájékoztatást ad azon természeti és ember okozta katasztrófák kockázatairól, amelyekkel az Európai Unió szembenézhet ⁽¹³⁾.

⁽¹²⁾ Bizottsági szolgálati munkadokumentum, *Katasztrófavédelmi kockázatértékelési és -feltérképezési iránymutatás* (SEC(2010)1626 final).

⁽¹³⁾ Bizottsági szolgálati munkadokumentum, *Azon természeti és ember okozta katasztrófák kockázatai, amelyekkel az Európai Unió szembenézhet* (SWD (2017) 176).

Az európai szintű katasztrófa-kockázati szakpolitikák sokféle témával, többek között a természeti és ember okozta katasztrófakockázatokkal, például az erdőtüzekkel, az egészségügyi veszélyekkel, a járványokkal, az ipari kockázatokkal, a vegyi, biológiai, radiológiai és nukleáris veszélyekkel, a (kiber- és terrorizmussal kapcsolatos) biztonsággal és egyebekkel foglalkoznak. Ezenkívül a katasztrófakockázat-kezelés szempontjából más szakpolitikák, például az éghajlatváltozási és környezetvédelmi politikák is jelentőséggel bírnak.

Az 1313/2013/EU határozat 4. cikkének 7. pontja szerint a „kockázatértékelés” a kockázatok azonosításának, a kockázatelemzésnek és a kockázatértékelésnek nemzeti, vagy a megfelelő szubnacionális szinten végzett átfogó, ágazatközi folyamata. A kockázatvizsgálat⁽¹⁴⁾ a kockázatértékelésnek a döntések támogatására és annak meghatározására szolgáló fontos része, hogy hol szükséges további intézkedés. A kockázatvizsgálat eredményeiről való jelentéstétel azonban, figyelembe véve e szakasz politikai jellegét, nem szükséges ezen iránymutatás alkalmazásához. Ha a kockázatértékelés már magában foglalja a kockázat vizsgálatát, azt a Bizottság rendelkezésére lehet bocsátani.

1.2. A sablon 1–8. kérdésének megválaszolására vonatkozó útmutató (I. rész)

1. kérdés A kockázatértékelési folyamat

Mutassa be, hogy a kockázatértékelési folyamat miként illeszkedik az átfogó katasztrófakockázat-kezelési keretbe. Részletezze a jogszabályi, eljárási és intézményi szempontokat. Kérjük, fejtse ki, hogy a kockázatértékelésért való felelősség nemzeti és/vagy megfelelő szubnacionális szintű-e.

Jelezze, hogy a jogszabályok vagy egyéb eljárási vagy intézményi követelmények (például egy konkrét szakpolitikai dokumentum) nemzeti vagy megfelelő szubnacionális kockázatértékelés lefolytatását írják-e elő. Nevezze meg a nemzeti kockázatértékelési folyamatot irányításáért felelős koordináló hatóságot.

A jogszabályi/szakpolitikai keret támogathatja az országok politikai döntéshozóit abban, hogy az azonosított kockázatok kezelésére vonatkozó hazai együttműködés koordinálása érdekében hatékony ügynökségközi mechanizmusokat alakítsanak ki. A jogszabályi/szakpolitikai keret javítja a hazai ügynökségek/hatóságok közötti együttműködést is annak érdekében, hogy javuljon az ország kialakuló kockázatokra való reagálási képessége.

A Bizottság részére 2018-ban megküldött nemzeti kockázatkezelési képességre vonatkozó jelentések uniós elemzése alapján a tagállamok többsége felismerte annak fontosságát, hogy a kockázatértékelési folyamatnak jogszabályi vagy szakpolitikai kereten kell alapulnia. Egyes országok azonban különböző kockázatok tekintetében külön jogszabályi keretekkel rendelkeznek, amelyek például különböző uniós jogszabályi követelményekből erednek⁽¹⁵⁾.

2. kérdés A releváns hatóságokkal és érdekelt felekkel való egyeztetés

Mutassa be a kockázatértékelési folyamatban részt vevő releváns hatóságokat és érdekelt feleket.

Adott esetben: *Mutassa be részvételük módját, meghatározva szerepüket és feladataikat.*

A kockázatértékelés elkészítésekor fontos, hogy az érdekelt felek széles körét vonják be a folyamatba. Ez arra ösztönzi őket, hogy járuljanak hozzá a katasztrófakockázat-kezelési folyamathoz. A releváns hatóságok és érdekelt felek közé tartozhatnak a nemzeti és regionális hatóságok, köztük többek között azok, amelyek nem járulnak hozzá közvetlenül az értékelési folyamathoz, például tudományos szervezetek, kutatási szervezetek és a magánszektor.

3. kérdés A fő nemzeti vagy szubnacionális szintű kockázatok azonosítása

Azonosítsa azokat a fő kockázatokot⁽¹⁶⁾, amelyek jelentős káros emberi, gazdasági, környezeti és politikai/társadalmi (köztiük biztonsági) hatásokkal járhatnak.

Kérjük, nevezze meg a nemzeti vagy szubnacionális szinten jelentkező fő kockázatokot.

Adott esetben: *Mutassa be azokat a módszereket/adatforrásokat, amelyeket a fő kockázatok nemzeti és/vagy megfelelő szubnacionális szinten történő azonosításához használtak. Adott esetben, kérjük, jelezze, hogy a kockázat azonosítása egy vagy több, a fő eseményhez kapcsolódó különböző forráskönyvön vagy átfogó, nemzeti szintű valószínűségi elemzésen alapult-e. Adott esetben jelezze, hogy többféle veszéllyel számoló megközelítést alkalmaztak-e a forráskönyvben, a kockázati modellezés és a meglévő fő kockázatok azonosítása során (azaz a katasztrófák mely átteles hatásait vették figyelembe).*

⁽¹⁴⁾ A kockázatvizsgálat a kockázatelemzési eredmények kockázati kritériumokkal való összevetésének annak meghatározására irányuló folyamata, hogy a kockázat és/vagy annak nagysága elfogadható-e. A kockázati kritériumok azok a referenciaszempontok, amelyek alapján a kockázat jelentőségét értékelik. Ilyen kritériumok lehetnek a kapcsolódó költségek és előnyök, a jogi követelmények, a társadalmi-gazdasági és környezeti tényezők, az aggályok és az érdekelt felek.

⁽¹⁵⁾ Az EU bizonyos területeken konkrét jogszabályi követelményeket határoz meg, például az uniós árvízvédelmi irányelv (2007/60/EK irányelv), az uniós víz-keretirányelv (2000/60/EK irányelv), az uniós Seveso III irányelv (2012/18/EU irányelv), a kritikus infrastruktúrák védelméről szóló uniós irányelv (2008/114/EK irányelv).

⁽¹⁶⁾ A tagállamok feladata, hogy meghatározzák saját nemzeti vagy szubnacionális szinten meglévő fő kockázataikat.

A **kockázatok azonosítása** a kockázatok lehetőleg valószínűségi szempontok szerinti feltárásának, felismerésének és leírásának folyamata. Ez átvilágítást jelent, és a kockázatelemzés következő szakaszához vezető előkészítő lépést jelenti. A kockázat azonosításának a lehető legnagyobb mértékben mennyiségi (történelmi és közelmúltbeli statisztikai) adatokon kell alapulnia. Ahhoz azonban, hogy a jövőbeli kockázatokat is azonosítani lehessen, ajánlatos forgatókönyv-készítési folyamatokat és modelleken alapuló előrejelzéseket igénybe venni. A nehezen mérhető vagy azon kockázatok kezeléséhez, amelyek esetében a kockázattal kapcsolatos információk bizalmasak, lehetőleg alternatív megoldásokat kell találni. Néhány esetben ebben a szakaszban csak a kockázatok azonosítására kerül sor. Ez olyan jellegű események azonosítását jelenti, amelyek adott területen meghatározott időn belül következhetnek be. A kockázat azonosításának szakaszában azonban általában már vizsgálják a veszélyek vagy a kockázat előfordulásának következményeit (lehetséges hatásait). A hatásokra vonatkozó adatok minőségi szempontok alapján (például szakértői vélemények, hírszerzési információk, induktív érvelési technikák révén és egyéb módon) gyűjthetők.

Különböző kockázatok esetében különböző elemzéseket kell elvégezni. A **valószínűség** becslése a természeti veszélyek esetében – az azokkal kapcsolatos korábbi tapasztalatok miatt – általában könnyebb. A valószínűség értékelhető minőségi szempontból (nagyon magas, magas, közepes, alacsony, nagyon alacsony valószínűség) vagy mennyiségi szempontból (ismétlődési idő, az előfordulás valószínűsége 1 éven, 5 éven, 100 éven stb. belül). Egyes kockázatok esetében nem lehetséges megállapítani az esemény előfordulásának valószínűségét, és adott esetben alternatív becslésekkel kell próbálkozni. Valamely esemény vagy kockázat előfordulásának valószínűségét – amennyiben lehetséges – hasonló nagyságrendű események korábbi gyakoriságának megfelelően és a rendelkezésre álló, a fő mozgatórugók elemzése szempontjából lényeges statisztikai adatok alapján kell értékelni, amelynek segítségével adott esetben meghatározhatók a gyorsuló – például az éghajlatváltozással összefüggő – tendenciák. A geológiai adatok például egyes kockázatok (például vulkánok, földrengések, szökőárok) esetében segíthetnek a vizsgálat időkeretének kiszélesítésében.

A **hatás** mértékét is minőségi és mennyiségi szempontok alapján kell értékelni ⁽¹⁷⁾. A hatásvizsgálatot – amennyire csak lehetséges – a korábbi katasztrófákra vonatkozó adatokkal kapcsolatos empirikus bizonyítékokra és tapasztalatra vagy a hatás bevett mennyiségi modelljeire kell alapozni. Az egyes kockázatok vagy veszélyek előfordulásának hatásait – amennyiben lehetséges – a következő négy csoportba tartozó jelentős káros hatások alapján kell értékelni: emberi hatások, gazdasági hatások, környezeti hatások, politikai/társadalmi (köztük biztonsági) hatások. A különböző hatások kategóriái és kritériumai a következőképpen foglalhatók össze:

- *emberi hatások*, figyelembe véve a haláleseteket, az eltűnt embereket, a sérült vagy beteg embereket és azokat az embereket, akiket evakuálni kell, vagy akiknek megszűnt az alapvető szolgáltatásokhoz való hozzáférése. A kritériumokat általában számszerűsítik,
- *gazdasági hatások*, figyelembe véve a gazdaság különböző ágazatait érintő pénzügyi és anyagi, valamint gazdasági veszteségeket. A kritériumokat általában számszerűsítik. Amennyiben lehetséges, meg kell becsülni a közvetett gazdasági veszteségeket,
- *környezeti hatások*, figyelembe véve a természeti erőforrásokra, a védett területekre és élőhelyekre (erdők, szárazföldi biológiai sokféleség, vízi és tengeri ökoszisztémák stb.), a természeti és városi környezetekre gyakorolt hatásokat. A kulturális örökségre gyakorolt hatások e kategóriába sorolhatók ⁽¹⁸⁾. A kritériumok általában minőségek, de mennyiségek is lehetnek a veszteségek vagy a helyreállítás költsége alapján, vagy a kár mértéke vagy az eredeti állapot helyreállításához szükséges időtartam alapján mennyiségi szempontból is értékelhetők,
- *politikai/társadalmi (köztük biztonsági) hatások*, figyelembe véve a mindennapi élet rendjének/a kritikus létesítmények (energia, egészségügy, oktatás stb.) használatának felborulását, a víz- és élelmezésbiztonságot, a társadalmi feszültségeket, a szociális biztonságra irányuló fenyegetéseket és az ország irányításának és ellenőrzésének képességét. E kategória néha magában foglalja a pszichológiai hatásokat is. A kritériumok általában minőségek.

A hatások egyes kategóriáin (emberi, gazdasági, környezeti, valamint politikai/társadalmi hatások) belül az egyes hatások viszonylagos jelentőségét egységes kritériumrendszer alkalmazásával kell oly módon osztályozni, hogy a különböző kockázatokra és kockázati forgatókönyvekre vonatkozó viszonylagos hatást lehessen pontozni. Az emberi hatást az érintett személyek száma alapján kell mérni, míg a gazdasági hatást a nemzeti valutában kell mérni. A környezeti hatásokat – lehetőség szerint – gazdasági szempontok alapján kell számszerűsíteni, azonban nem mennyiségi szempontok alapján (például (1) korlátozott/jelentéktelen, (2) kisebb/jelentős, (3) mérsékelt/súlyos, (4) jelentős/nagyon súlyos, (5) katasztrófális/végzetes) is osztályozhatók. A politikai/társadalmi hatások (köztük a biztonsági hatások) hasonló minőségi skálán is mérhetők. A mennyiségi elemzés számszerűleg határozhatja meg a hatásszintet (nagyon alacsony, alacsony, mérsékelt, magas vagy nagyon magas).

A hatások vizsgálatának – amennyiben lehetséges – összhangban kellene lennie a sendai katasztrófakockázat-csökkentési keret (sendai keret) céljaival, célkitűzéseivel és jelentéstételi iránymutatásával ⁽¹⁹⁾.

⁽¹⁷⁾ Bizottsági szolgálati munkadokumentum, Katasztrófavédelmi kockázatértékelési és -feltérképezési iránymutatás (SEC(2010)1626 final).

⁽¹⁸⁾ Tekintettel arra, hogy különböző módszertani megközelítések léteznek, elismert tény, hogy a kulturális örökségre gyakorolt hatások (ha mennyiségek) gazdasági hatásokként vagy (ha minőségek) környezeti hatásokként is minősíthetők. A tagállamoknak adott esetben jelezniük kell, hogy a kulturális örökségre gyakorolt hatásokat hogyan minősítették.

⁽¹⁹⁾ UNDRR, *A sendai katasztrófakockázat-csökkentési keret globális célkitűzéseinek elérése felé tett előrelépés nyomon követésére és jelentésére vonatkozó technikai iránymutatás*. <https://www.preventionweb.net/publications/view/54970>

A hatás e négy kategóriája rövid és középtávon is figyelembe vehető, továbbá bizonyos körülmények között kölcsönös és jelentős összefüggések alakulhatnak ki (például a földrengés következtében összedőlő épületek miatt meghalt vagy megsérült emberek száma). A hatás e négy kategóriája adott esetben a vizsgált esemény vagy kockázat (például a 3. kérdésben azonosított, határokon átnyúló hatású fő kockázatokat, az alacsony valószínűségű, de nagy hatású katasztrófákkal kapcsolatos fő kockázatokat és adott esetben a jövőbeli és kialakuló fő kockázatokat magukban foglaló fő kockázatok) hatásának értékelésekor is figyelembe vehető. A négy kategória a kockázat azonosításának és elemzésének szakaszában a(z) alábbiakban ismertetett) kockázati forgatókönyvek kidolgozása és a többféle kockázat értékelése során is figyelembe vehető.

A fő kockázatok azonosításához többféle módszer és technika alkalmazható ⁽²⁰⁾. Ezek közé tartozhatnak a kockázati kritériumok, a tényeken alapuló módszerek, a geológiai, múltbeli és statisztikai adatok áttekintése, az ellenőrző listák, a hírközlési információk, a szisztematikus csapatszemplélet (mely esetben egy szakértői csoport strukturált utasítások vagy kérdések alapján a kockázatok azonosítása érdekében szisztematikus eljárást alkalmaz) vagy az induktív érvelési technikák. Léteznek olyan technikák, amelyek a kockázatazonosítási folyamatot átfogóbbá teszik ⁽²¹⁾.

A **kockázati forgatókönyvek elemzése** hasznos lehet a potenciális fő kockázatok, például – adott esetben – a jövőbeli és/vagy kialakuló fő kockázatok, a határokon átnyúló hatású fő kockázatok, az alacsony valószínűségű, de nagy hatású katasztrófákkal kapcsolatos fő kockázatok, azonosítása során. Ez az elemzés lehetőséget nyújt az azzal kapcsolatos kommunikációra, hogy miként lehet a jelenben meghozandó döntéseket befolyásoló jövőbeli bizonytalanságokról és tényezőkről képet kapni.

A nemzeti kockázatelemzések törekedhetnek arra, hogy nemcsak egyféle kockázatra vonatkozó modellek/forgatókönyvek (ha azokat a kockázat azonosításának szakaszában elkészítették), hanem néhány többféle kockázatra vonatkozó forgatókönyv vagy modell elemzését is figyelembe vegyék.

A többféle kockázattal számoló megközelítés többféle veszélyt és sebezhetőséget is figyelembe vesz. A többféle kockázat értékelése az egyéb kockázatokkal való kölcsönhatásból eredő lehetséges amplifikációkra és áttételes hatásokra is kiterjed. Más szóval, egy kockázat egy másik kockázat miatt növekedhet, vagy mert egy más jellegű esemény lényegesen megváltoztatta a rendszer sebezhetőségét vagy kitétséget. A többféle sebezhetőséget figyelembe vevő szempont különböző, kockázatnak kitett, érzékeny célpontokra (például népesség, közlekedési rendszerek és infrastruktúrák, épületek és kulturális örökség) vonatkozik. Ezek a lehetséges célpontok a különböző veszélyeknek való kitétség eltérő típusait testesítik meg, és a veszélyek megelőzése és kezelése érdekében különböző típusú képességeket igényelnek.

többféle kockázatra vonatkozó forgatókönyv elemzése általában a következő elemeket veszi figyelembe:

- a többféle kockázatra vonatkozó esetleges forgatókönyv azonosítása, egy adott eseménytől kezdve és értékelve annak valószínűségét, hogy további kockázatok és események is bekövetkezhetnek;
- a kitétség és sebezhetőség elemzése minden egyes kockázat esetében a forgatókönyvek különböző változataiban, valamint a veszélyek és sebezhetőségek közötti összefüggések;
- kockázatbecslés minden egyes nemkívánatos esemény és a többféle kockázatra vonatkozó forgatókönyvek tekintetében. Szoftvereszközök, mint például a többféle kockázatra vonatkozó forgatókönyvek feltérképezésével kapcsolatos döntéstámogató rendszer segítséget nyújthat a forgatókönyvek megjelenítéséhez, az azokkal kapcsolatos információk szolgáltatásához és azok lefuttatásához.

Ezen iránymutatásnak nem célja, hogy támogassa a többféle kockázatra vonatkozó forgatókönyvek vagy modellek kezelésének valamely konkrét módját; inkább a szakirodalomban leírt egyes bevált gyakorlatokat, mint például a földrengéseket, villámcsapásokat és árvizeket magában foglaló „NaTech”-baleseteket, emeli ki.

3.1. kérdés A határokon átnyúló hatású fő kockázatok azonosítása

Azon fő kockázatok, amelyek a szomszédos országból, illetve országokból származó vagy azt, illetve azokat érintő jelentős határokon átnyúló káros hatásokkal járhatnak.

Adott esetben jelezze, hogy többféle veszéllyel számoló megközelítést alkalmaztak-e a forgatókönyv létrehozása és a határokon átnyúló hatású fő kockázatok azonosítása során. Jelezze például, ha figyelembe vették a katasztrófák áttételes hatásait.

A potenciálisan határokon átnyúló hatású fő kockázatok azonosítása és azok hatásainak becslése során az alábbiak vehetők figyelembe: i. a szomszédos országban vagy országokban felmerülő kockázatokból eredő hatások, ii. a szomszédos országra vagy országokra továbbgyűrűző hatások, iii. egyszerre két vagy több országot érintő hatások. A szomszédos országra vagy országokra gyakorolt hatások figyelembevételekor nem minőségi vagy mennyiségi szempontból kell értékelni a potenciális hatásokat, hanem az értékelést inkább annak elképzelése érdekében kell elvégezni, hogy bekövetkezhetnek-e káros hatások (például egy vulkánból származó hamufelhő zavarja a szomszédos országok légtérét).

⁽²⁰⁾ Bizottsági szolgálati munkadokumentum, Katasztrófavédelmi kockázatértékelési és -feltérképezési iránymutatás (SEC(2010)1626 final), 3. melléklet.

⁽²¹⁾ A Közös Kutatóközpont nemzeti kockázatértékelésre vonatkozó ajánlásokról szóló jelentése https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/bitstream/JRC114650/jrc114650_nrarecommendations_updatedfinal_online1.pdf

3.2. kérdés Az alacsony valószínűségű, de nagy hatású katasztrófákkal kapcsolatos fő kockázatok azonosítása

Az alacsony valószínűségű, de nagy hatású katasztrófákkal kapcsolatos fő kockázatok.

Adott esetben jelezze, hogy többféle veszéllyel számoló megközelítést vettek-e figyelembe a forgatókönyv létrehozása és az alacsony valószínűségű, de nagy hatású katasztrófákkal kapcsolatos fő kockázatok azonosítása során. Kérjük, jelezze például, ha figyelembe vették a katasztrófák áttételes hatásait.

A tagállamok feladata, hogy a nemzeti és szubnacionális kereteiken belül felállítsák az alacsony valószínűségű, de nagy hatású katasztrófákkal kapcsolatos fő kockázatok meghatározásához szükséges szempontokat. Az alacsony valószínűségű, de nagy hatású katasztrófákkal kapcsolatos kockázat nem feltétlenül minősül fő kockázatnak, ha az érintett esemény bekövetkezése rendkívül valószínűtlen. A „fő kockázatok” tagállamok általi meghatározásától függ, hogy a fő kockázatok között található-e alacsony valószínűségű, de nagy hatású katasztrófákkal kapcsolatos kockázatok.

3.3. kérdés A jövőbeli és/vagy kialakuló fő kockázatok azonosítása

Adott esetben azonosítsa a jövőben várható fő kockázatokat. Ezek magukban foglalhatják azokat a kialakuló kockázatokat, amelyek jelentős káros emberi, gazdasági, környezeti és politikai/társadalmi hatásokkal (köztük a biztonságra gyakorolt hatásokkal) járhatnak.

A jövőbeli kockázatok (köztük az újonnan kialakuló kockázatok) azonosítása megfelelő megelőzési és felkészültségi intézkedések révén segíthet a jövőbeli kockázatok kezelésének javításában. Az éghajlatváltozással kapcsolatos jövőbeli és kialakuló kockázatok esetében a kockázatértékelésnek – adott esetben – figyelembe kellene vennie az Éghajlatváltozási Kormányközi Testület (IPCC) jelentéseinek vagy más hiteles tudományos forráson alapuló, éghajlatváltozásra vonatkozó előrejelzéseket és forgatókönyveket. Az éghajlattal kapcsolatos kockázatok és sebezhetőségek nemzeti értékelései – ha készültek – éghajlati veszélyekre és kockázatokra vonatkozó fontos előrejelzéseket nyújtanak. Az éghajlatváltozással kapcsolatos jövőbeli és kialakuló kockázatoknak összhangban kell lenniük a nemzeti alkalmazkodási stratégiában és/vagy tervben, valamint – ha készültek – az éghajlattal kapcsolatos kockázatok és sebezhetőségek értékelésekben jelzett kockázatokkal.

A Bizottság „Tudomány a környezetpolitikáért” című kiadványa kialakuló kockázatoknak ⁽²²⁾ minősíti a következő kockázatokat:

- új kockázatok,
  - olyan kockázatok, amelyek esetében a kár valószínűsége (hagyományos kockázatértékelési és kockázatkezelési megközelítésekkel) nehezen értékelhető,
  - olyan kockázatok, amelyek nehezen láthatók előre, azaz nehéz értékelni annak valószínűségét, hogy valamely adott következmény meghatározott időpontban/helyen/feltétel teljesülésekor be fog következni,
  - adott esetben jelentős kitétséggel járó, újonnan azonosított veszélyből vagy váratlan, új vagy megnövekedett jelentős kitétségből és/vagy ismert veszélyre való fogékonyságból eredő kockázatok,
  - új vagy ismert kockázatok, amelyek új vagy ismeretlen feltételek között válnak nyilvánvalóvá.

A kialakuló kockázatok meghatározásai magukban foglalják az újonnan létrejött kockázatok; az újonnan azonosított/észlelt kockázatok; a növekvő kockázat vagy a széles körben ismertté vagy elfogadottá váló kockázat fogalmát is.

Adott esetben: Ismertesse a jövőbeli kockázatok és/vagy kialakuló kockázatok és lehetséges hatásai azonosításához és elemzéséhez használt módszereket, modelleket és technikákat, figyelembe véve az éghajlatváltozással kapcsolatos kockázati forgatókönyveket és előrejelzéseket, a nemzeti alkalmazkodási stratégiát és/vagy tervet ⁽²³⁾, valamint – ha készültek – az éghajlattal kapcsolatos kockázatok és sebezhetőségek értékeléseit. A használt jövőbeli éghajlati forgatókönyvek és azok előrejelzései adott esetben lehetnek rövid távúak (2030); középtávúak (2050) és hosszú távúak (2100) is.

A többféle kockázat modellezésén alapuló megközelítés fontolóra vehető a kockázatokkal kapcsolatos, az éghajlatváltozásra, valamint a társadalmi, gazdasági, környezeti és demográfiai paraméterekre visszavezethető folyamatok dinamikus jellegének és kölcsönhatásainak megragadása érdekében. A forgatókönyv-készítés szintén lehet a jövőbeli és/vagy kialakuló kockázatok azonosításához alkalmazott módszer. A forgatókönyv-készítés nem korlátozódik kizárólag az éghajlatváltozás jövőbeli hatásainak becslésére.

⁽²²⁾ Tudomány a környezetpolitikáért (2016) A kialakuló kockázatok azonosítása a környezetpolitika érdekében. Future Brief 13. Az Európai Bizottság Környezetvédelmi Főigazgatósága, <http://ec.europa.eu/science-environment-policy>

⁽²³⁾ A nemzeti alkalmazkodási stratégiák és tervek a Climate Adapt honlapon érhetőek el: <https://climate-adapt.eea.europa.eu/countries-regions/countries>

Adott esetben jelezze, hogy többféle veszéllyel számoló megközelítést alkalmaztak-e a forgatókönyvek létrehozása és a jövőbeli és kialakuló fő kockázatokkal kapcsolatos kockázatok azonosítása során. Kérjük, jelezze azt is, ha figyelembe vették a katasztrófák áttételes hatásait.

4. kérdés Az éghajlatváltozás hatásainak azonosítása

Határozza meg, hogy a fent említett fő kockázatok közül melyek kapcsolódnak közvetlenül az éghajlatváltozás hatásaihoz. Kérjük, vegye figyelembe az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást célzó, meglévő nemzeti és szubnacionális stratégiát és/vagy tervet ⁽²⁴⁾ vagy adott esetben a vonatkozó és éghajlati szempontú kockázat- és sebezhetőségi értékeléseket.

Ez a kérdés adott esetben összekapcsolható a jövőbeli és/vagy kialakuló fő kockázatok azonosításával (3.3. kérdés).

Adott esetben: Mutassa be azokat a módszereket és adatforrásokat, amelyeket azon meglévő fő kockázatok azonosításához használtak, amelyeket az éghajlatváltozás befolyásol vagy befolyásolhat.

5. kérdés Kockázatelemzés

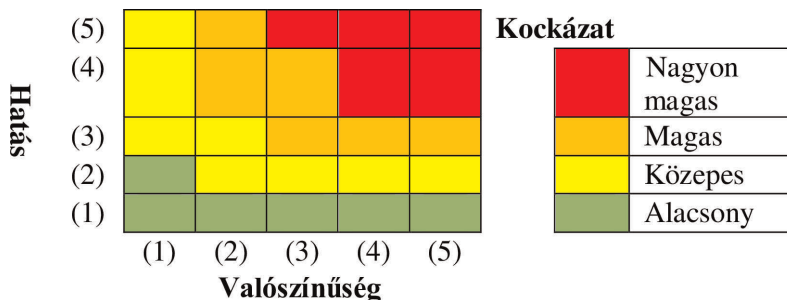
Mutassa be az azonosított fő kockázatok (3. kérdés), köztük a fő határokon átnyúló kockázatok és az alacsony valószínűségű, de nagy hatású katasztrófákkal kapcsolatos fő kockázatok, valamint adott esetben a jövőbeli és/vagy kialakuló kockázatok valószínűségének és hatásának szintjét.

Helyezze el az eredményeket az egyfajta kockázatot mutató mátrixon vagy adott esetben egyéb vizuális ábrán/modellen.

Adott esetben: Vázolja fel a különböző kockázatok vagy kockázati forgatókönyvek valószínűségének és hatásainak értékeléséhez használt módszereket, modelleket és technikákat.

A kockázatok azonosítását követően bekövetkezésük valószínűségét, valamint lehetséges hatásaik súlyosságát a kockázati tényezőket mérő kategóriák használatával mérik (a mérésnek lehetőség szerint mennyiséginek kell lennie). A hatás figyelembe vehető kategóriái a 3. kérdésben bemutatott emberi, gazdasági, környezeti és politikai/társadalmi (köztük biztonsági) hatások. Ezt gyakran valamely forgatókönyv vagy a kockázatok előfordulásának „valószínűsége” és „hatása” szempontjából írják le. Az eredmények bemutatására általában kockázati mátrix vagy valószínűségi térkép felhasználásával kerül sor.

A **kockázati mátrix** a hatás valószínűségi dimenziójára vonatkozik, és a különböző kockázatok – összehasonlításukat lehetővé tevő – grafikai ábrázolását jelenti. E mátrix számos azonosított kockázatot ábrázol, megkönnyítve ezáltal az összehasonlítást. A kockázati mátrixok (a jelenlegi, jövőbeli és/vagy kialakuló, határokon átnyúló és alacsony valószínűségű, de nagy hatású katasztrófákkal kapcsolatos fő kockázatok tekintetében) a kockázattertelés összes szakaszában igénybe vehetők. A valószínűség és hatás tekintetében alkalmazott skálának általában öt szintje van (1. ábra), azonban ettől eltérő skála is lehet. A mátrixon belüli színek az ország egyedi kockázateszlelésétől függően különbözőképpen is beoszthatók.

⁽²⁴⁾ A nemzeti alkalmazkodási stratégiák és tervek a Climate Adapt honlapon érhetők el: <https://climate-adapt.eea.europa.eu/countries-regions/countries>

1. ábra: Kockázati mátrix (szimmetrikus, 5x5)

Számos tagállam használ kockázati mátrixot. A tagállamok az emberi, gazdasági, környezeti és politikai/társadalmi hatások (köztük biztonsági hatások) tekintetében különböző kockázati mátrixok készítését vehetik fontolóra, mivel ezeket a kategóriákat eltérő skálán mérik, és azokat egyébként nehéz lenne összehasonlítani, különösen ha egyes hatásokat mennyiségi, másokat pedig minőségi szempontból értékelnek. Az átfogóbb uniós szintű áttekintés elősegítése érdekében a tagállamok lehetőség szerint 5x5-ös mátrixot kellene használniuk, adott esetben a hatások és a valószínűség szintjeinek jelzésével. A tagállamok számára javasolt, hogy – amennyiben lehetséges – 1-től 5-ig valamennyi számhoz mennyiségi tartományt rendeljenek.

A kockázatelemzés során figyelembe kell venni a **kockázatelemzéssel kapcsolatos bizonytalanságokat**, és foglalkozni kell az adatok és modellek bizonytalanságaival. Az érzékenységi elemzés kiterjed a kockázatok méretének és jelentőségének az egyes bemeneti paraméterek változásai alapján történő megállapítására.

Ha a kockázat valószínűsíthetően jelentős és visszafordíthatatlan következményekkel fog járni, a valószínűség azonban nem mérhető fel pontosan, indokolt lehet az **elővigyázatosság elvét** a kockázatelemzés során figyelembe venni. Ez különösen vonatkozik a környezetet és az egészséget (emberi, állati és növényi egészséget) érintő kockázatokra. Az elővigyázatosság elvének alkalmazása lehet az első lépés a kockázatkezelés felé. Minőségi vagy nem meggyőző tények alapján adott esetben ideiglenes döntéseket kell hozni. Az elővigyázatosság elvének alkalmazása esetén a ténybeli alapok erősítése érdekében további erőfeszítéseket kell tenni.

6. kérdés A kockázatok feltérképezése

Jelezze, hogy készültek-e az azonosítási és elemzési szakaszban azonosított fő kockázatok (3., 4. és 5. kérdés) várható térbeli eloszlását bemutató kockázati térképek. Ha igen, azokat megfelelő módon tüntesse fel.

A kockázatok országon belüli eloszlása a kockázatok különböző előfordulásai, az emberek és vagyontárgyak kitettsége és az egyenlőtlen sebezhetőség miatt eltér. A kockázati térképek hasznos eszközök az országon belül a kockázatoknak leginkább kitett területek meghatározásához. A nemzeti vagy szubnacionális szintű igényeknek megfelelően különböző típusú térképek készíthetők: egyszerű térképek a fő kockázatokról, köztük a határokon átnyúló hatású fő kockázatokról; az alacsony valószínűségű, de nagy hatású katasztrófákkal kapcsolatos fő kockázatokról; valamint adott esetben a jövőbeli és/vagy kialakuló kockázatokról. Ezenkívül veszteségtérképek készíthetők annak bemutatása érdekében, hogy adott kockázat esetében a kitettség és érzékenység stb. eloszlására tekintettel hol magasabb potenciálisan a lehetséges veszteség.

A különböző fő kockázatok lehetőség szerint külön térképeken vagy tematikus kockázati térképeken kell bemutatni (például a határokon átnyúló hatású fő kockázatok, a jövőbeli és/vagy kialakuló kockázatok, valamint az alacsony valószínűségű, de nagy hatású katasztrófákkal kapcsolatos kockázatok szerint csoportosítva). E térképek adott esetben nagyon magas, magas, közepes, alacsony és nagyon alacsony kockázati szintként jelölve bemutathatják a sérülékenységet és a károknak való kitettség térbeli eloszlását.

Ezek a kockázati térképek bemutathatják valamennyi fontos, nemzeti és regionális szintű védelmet igénylő szempont, így például a következő szempontok térbeli eloszlását: lakosság, létfontosságú infrastruktúra, mint például víz, villamos energia, gáz és olaj előállítás; szállítás és elosztás; távközlés; mezőgazdaság, pénzügyi és biztonsági szolgáltatások; kórházak; iskolák; környezetvédelmi területek és élőhelyek (Natura 2000 területek, védett tengeri területek, nemzeti parkok, erdők, tengeri és szárazföldi biológiai sokféleség, folyómedrek); kulturális örökségi értékek (régészeti feltárások, műemlékek, parkok stb.); valamint egyéb jelentős gazdasági tevékenységek (gyárak, vállalatok, energiaellátó egységek, mezőgazdasági termelés, állatállomány, turisztikai övezetek és vállalkozások) stb.

Ezek az információk földrajzi információs rendszerek vagy webes platformok alkalmazásával gyűjthetők össze. Ha vannak ilyen rendszerek és platformok, megfelelő módon adja meg a vonatkozó linket.

7. kérdés A kockázattértékelés nyomon követése és felülvizsgálata

Mutassa be a kockázattértékelés új fejlemények figyelembevételét szolgáló nyomon követésre és felülvizsgálatára alkalmazott rendszert.

A katasztrófakockázat-kezelés folyamatának részeként a kockázatok rendszeresen nyomon kell követni és felül kell vizsgálni annak ellenőrzése érdekében, hogy:

- a kockázatokkal kapcsolatos feltevések továbbra is érvényesek (beleértve a bemeneti adatokat);
- a kockázattértékelést megalapozó feltevések, köztük a külső és belső összefüggések, továbbra is érvényesek,
- a várt eredmények megvalósulnak,
- a kockázattértékelés eredményei a valós tapasztalatokkal összhangban vannak,
- a kockázattértékelési technikákat megfelelően alkalmazzák,
- a kockázatkezelés (megelőzési és felkészültségi intézkedések) hatékony.

8. kérdés A kockázatértékelés eredményeiről való tájékoztatás

Ismertesse a nemzeti kockázatértékelés eredményei közlésének és terjesztésének folyamatát. Mutassa be, hogy miként osztják meg a kockázatértékelési eredményeket a politikai döntéshozók, az eltérő típusú feladatokkal rendelkező és a közigazgatás különböző szintjein működő különböző hatóságok és egyéb érdekelt felek között. Jelezze, hogy tájékoztatják-e, és ha igen, hogyan tájékoztatják a nyilvánosságot a kockázatértékelési eredményekről annak érdekében, hogy felhívják figyelmét az országban vagy régióban felmerülő kockázatokra, és/vagy lehetővé tegyék számára, hogy az információk birtokában védelme érdekében megalapozott döntést hozzon.

Az eredményekről való megfelelő tájékoztatás lehetővé teszi a kockázatértékelések döntéshozatal során történő felhasználását. A kockázatokról való tájékoztatás végső célja, hogy lehetővé tegye a kockázatnak kitett személyek számára, hogy információk birtokában megalapozott döntést hozzanak védelmük érdekében, valamint hogy felkeltsék a figyelmüket a kockázatokkal kapcsolatban. A kockázatokról való tájékoztatás az információknak, tanácsoknak és véleményeknek a szakértők és az egészségüket és/vagy gazdasági vagy szociális jólétüket veszélyeztető kockázatok által fenyegetett emberek közötti megosztását is jelenti. A nem kormányzati szereplők is a pontos kockázatértékelésre támaszkodnak. A vegyipart például gyakran kell tájékoztatni a technológiai kockázatokról. Ezenkívül a tájékoztatáshoz való jog jelenleg számos nemzeti és nemzetközi jogszabályban és rendelkezésben rögzített elvének megvalósítása azt jelenti, hogy sok értékelési eljárásban immár a nyilvánosság is részt vesz. E fejlemény szükségessé tette a kockázatokról való tájékoztatással kapcsolatos szisztematikus megközelítést a közpolitika végrehajtásában.

II. rész A kockázatkezelési képesség értékelése

2.1. Bevezetés

Az 1313/2013/EU határozat 6. cikkének (1) bekezdése ekként rendelkezik: „A nem különleges adatoknak [...] és a bevált gyakorlatoknak az uniós mechanizmuson keresztül történő megosztása érdekében, amely a katasztrófa megelőzés és -felkészültség hatékony és egységes megközelítését szolgálja, a tagállamok: [...] b) továbbfejlesztik a nemzeti vagy megfelelő szubnacionális szintű kockázatkezelési képesség értékelését”.

A tagállamok feladata, hogy a technikai, pénzügyi és igazgatási kapacitásaik alapján értékeljék a megfelelő kockázatértékelések, kockázatkezelési tervezés, valamint megelőzési és felkészültségi intézkedések végrehajtására vonatkozó képességüket.

Ezen iránymutatás meghatározza az egyes országok kockázatkezelési képességének értékelésére vonatkozó összefoglaló szerkezetét. A javasolt szerkezet nem teljeskörű, és azt az egyes tagállamok igényeihez kell majd igazítani. E gyakorlatot közös kiindulópontnak kell tekinteni, amelynek célja, hogy elősegítse azon szempontok közös értelmezését, amelyekre a kockázatkezelési képesség értékelésének ki kell terjednie. Az összefoglalónak az I. részben azonosított fő kockázatokra kell összpontosítania.

2.2. A sablon 9–20. kérdésének megválaszolására vonatkozó útmutató (II. rész)

9. kérdés A jogszabályi, eljárási és/vagy intézményi keretrendszer

Mutassa be a kockázatkezelési képesség értékelésére irányuló folyamat(ok) keretrendszerét. Jelezze, hogy e rendszer jogszabályon, stratégiai terven, végrehajtási terven vagy egyéb eljárási kereteken alapul-e.

Adott esetben: Jelezze, hogy milyen gyakran kerül sor a kockázatkezelési képesség értékelésére, és hogy a kockázatkezelési képesség értékelését/értékeléseit felhasználják-e a döntéshozatalhoz.

E kérdés azon nemzeti, illetve szubnacionális szintű (attól függően, hogy melyiket kell figyelembe venni) jogszabályi, eljárási és/vagy intézményi keret megismerésére irányul, amely meghatározza a megelőzés, felkészültség és reagálás tekintetében a kockázatkezelési képesség értékelésére irányuló folyamatot/folyamatokat. Ha a meglévő jogszabályi keret megegyezik az 1. kérdésre adott válaszban bemutatott jogszabályi kerettel, akkor hivatkozni lehet az 1. kérdésre adott válaszokra. Ha a válasz eltér az 1. kérdésre adott választól, a tagállamoknak meg kell adniuk, hogy a kockázatkezelési képesség értékelésére irányuló folyamat/folyamatok rendelkezik/rendelkeznek-e jogalappal, vagy hogy stratégiai terven, végrehajtási terven vagy egyéb jogszabályi/eljárási keretrendszeren alapul/alapulnak-e, illetve hogy kockázatértékelésen alapul/alapulnak-e, vagy abból következik/következnek-e.

Adott esetben: Kérjük, említse meg a jogszabályi keretek fejlesztésére vonatkozóan kilátásba helyezett esetleges terveket. Kérjük, jelezze, hogy milyen gyakran kerül sor a kockázatkezelési képesség értékelésének elvégzésére nemzeti vagy adott esetben szubnacionális szinten, és/vagy mutassa be, hogy a döntéshozatal során felhasználják-e ezen értékelés(ek)e)t. Kérjük, jelezze például, ha ezen értékelést beépítik a katasztrófakockázat-kezelési tervezés folyamatába és/vagy a megelőzési és felkészültségi intézkedések végrehajtásába, és ha ezen értékelést a kockázatértékelés részeként a sebezhetőségek megértésének elősegítésére használják.

10. kérdés Az illetékes hatóságok szerepe és felelősségi köre

Mutassa be nemzeti vagy (adott esetben) szubnacionális szinten az illetékes hatóságok szerepét és felelősségi körét, különbséget téve a kockázatértékelés, megelőzés, felkészültség és reagálás között, valamint az azonosított fő kockázatok kezelésére összpontosítva.

Mutassa be az ezen illetékes hatóságok közötti horizontális koordináció (ágazatközi megközelítés) biztosításának módját, az azonosított fő kockázatok kezelésére összpontosítva.

Az azonosított fő kockázatok esetében az illetékes hatóságok és szervek irányítási kapacitását és szerepeit/feladatait a katasztrófakockázat-kezelési ciklus valamennyi szakasza (értékelés, megelőzés, felkészültség és reagálás) tekintetében egyértelműen meg kell határozni. A horizontális koordináció ábrán is bemutatható. Kérjük, nevezze meg a nemzeti szinten éjjel-nappali segélyhívórendszer-hálózatként működő hatóságot, és mutassa be, hogy ez a feladat miként integrálódik az általános irányítási rendszerbe.

A tagállamoknak be kell mutatniuk, hogy e szerepek és feladatok miként valósíthatók meg (például jogalkotás és/vagy eljárási szakpolitikák révén), és hogyan biztosítják a hatékony irányítást (például a felelősségi területek közötti átfedések és hézagok elkerülése érdekében). Kérjük, mutassa be, hogy milyen intézkedéseket alkalmaznak az ezen illetékes hatóságok közötti együttműködésnek a katasztrófakockázat-kezelési ciklus különböző szakaszaiban (értékelés, megelőzés, felkészültség és reagálás) történő biztosítása érdekében, és mutassa be a levont tanulságokat, a fő kockázatok kezelésére összpontosítva.

Ha az illetékes hatóságok szerepeinek és feladatainak kezeléséhez ágazatközi megközelítést kell alkalmazni (például az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás integrálása, 14. kérdés), a tagállamoknak figyelembe kell venniük a hatályos uniós jogszabályokat és/vagy szakpolitikákat (lásd a mellékletet).

11. kérdés Az érdekelt felek szerepe

Jelezze, hogy az érdekelt feleket tájékoztatják-e az azonosított fő kockázatok tekintetében a katasztrófakockázat-kezelési folyamat(ok)ról, és részt vesznek-e abban/azokban. Ha igen, mutassa be, hogy erre hogyan kerül sor.

A kockázatkezelési képesség egyre fokozottabb mértékben függ a közszektorhoz és a magánszektorhoz tartozó különböző érdekelt szerepvállalásától és a velük folytatott együttműködéstől. Ezen érdekelt köze tartoznak a katasztrófavédelmi ügynökségek, az egészségügyi szolgáltatók, a tűzoltóság, a rendvédelmi szervek, a közlekedési szolgáltatók, az áramszolgáltatók, a távközlési szolgáltatók, az önkéntes szervezetek, a lakosság/az önkéntesek, a magán földtulajdonosok, a biztosítási ágazat, a tudományos élet és a kutatóintézetek, a fegyveres testületek, valamint más országok szervezetei is (transznacionális katasztrófakockázat-kezelés). Az uniós jogszabályok elismerik, hogy „[a] katasztrófakockázat-megelőzéshez és -kezeléshez kockázatkezelési intézkedéseket kell kidolgozni és végrehajtani, a szereplők széles körének koordinálásával”⁽²⁵⁾.

Kérjük, jelezze, hogy ez az együttműködés biztosított-e az azonosított fő kockázatokra vonatkozó kockázatértékelési folyamat(ok)ban, a katasztrófakockázat-kezelési tervezés folyamataiban és adott esetben a megelőzési és felkészültségi intézkedések végrehajtás során. Ha igen, mutassa be ennek módját.

Adott esetben: kérjük, mutassa be, hogy miként tájékoztatják az állami és a magánszektorhoz tartozó érdekelt feleket, és hogyan valósul meg az információmegosztás (beleértve a levont tanulságokat és az adatmegosztást). Hivatkozni lehet a 8. kérdésre adott válaszokra.

12. kérdés Eljárások és intézkedések nemzeti, szubnacionális és helyi szinten

Mutassa be az azonosított fő kockázatokkal kapcsolatos katasztrófakockázat-kezelési folyamat(ok)ban részt vevő nemzeti, szubnacionális és helyi szintű hatóságok közötti vertikális együttműködés biztosítása érdekében kialakított eljárásokat.

A tagállamoknak be kell mutatniuk az azonosított fő kockázatok tekintetében a nemzeti, szubnacionális és helyi szintek közötti vertikális koordináció biztosítását szolgáló eljárásokat és intézkedéseket.

A megelőzési és felkészültségi intézkedések tervezési folyamatának a kockázat nemzeti, szubnacionális és helyi szinten történő csökkentése érdekében meg kell határoznia az eljárásokat. Amint azt az (EU) 2019/420 határozat (14) preambulumbekzdése⁽²⁶⁾ megjegyzi, a helyi és regionális hatóságoknak fontos megelőző szerepük lehet; ezenkívül egy katasztrófát követően – az önkénteseik képességeivel együtt – ezek a hatóságok reagálnak elsőként. A tagállamoknak ezért jelezniük kell, hogy az együttműködésnek milyen elfogadott mechanizmusai vannak, beleértve a döntéshozatali folyamatokat, amelyek segítenek a kockázatok és a regionális tervek, valamint a segítségnyújtásra irányuló pénzügyi megállapodások fontosságai sorrendjének meghatározásában.

⁽²⁵⁾ Az 1313/2013/EU határozatot módosító (EU) 2019/420 határozat (8) preambulumbekzdése.

⁽²⁶⁾ Az 1313/2013/EU határozatot módosító (EU) 2019/420 határozat (14) preambulumbekzdése szerint: „A helyi és regionális hatóságok szerepe nagyon fontos a katasztrófamegelőzésben és -kezelésben, és reakciói képességeiket megfelelő módon be kell vonni [a] koordinálási és telepítési tevékenységekbe [...]”.

Adott esetben: Kérjük, mutassa be az azonosított fő kockázatok tekintetében a különböző kormányzati szinteken alkalmazott katasztrófakockázat-kezelési intézkedéseket. Ez az azonosított fő kockázatok bemutató táblázattal ábrázolható.

13. kérdés Határokon átnyúló, régiók közötti és nemzetközi szintű eljárások és intézkedések

Mutassa be az azonosított fő kockázatok katasztrófakockázat-kezelésével kapcsolatos, határokon átnyúló, régiók közötti és nemzetközi szintű együttműködés biztosítása érdekében kialakított eljárásokat. Mutassa be az azonosított fő kockázatokkal kapcsolatos katasztrófa-kockázat-kezelést biztosító intézkedéseket.

Adott esetben: Jelezze, hogy oly módon dolgozzák-e ki a katasztrófakockázat-kezelési szakpolitikákat, hogy figyelembe veszik a nemzetközi kötelezettségvállalásokat, például a 2015–2030-as időszakra szóló sendai katasztrófakockázat-csökkentési keretet és a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrend részét képező fenntartható fejlődési célokat.

Figyelembe véve a nemzetközi együttműködést és az uniós polgári védelmi mechanizmusról szóló 1313/2013/EU határozat közelmúltban végrehajtott felülvizsgálatát (különösen a (EU) 2019/420 határozat (28) preambulumbekzdését⁽²⁷⁾), e szakasz célja annak feltárása, hogy biztosított-e a részvétel határokon átnyúló, régiók közötti és nemzetközi szinten, és ha igen, hogyan.

A tagállamoknak ismertetniük kell, hogy van-e határokon átnyúló⁽²⁸⁾, régiók közötti és nemzetközi együttműködés a katasztrófát megelőző szakaszban, és ha igen, az milyen formában valósul meg (megelőzés és felkészültség). Kérjük, ismertesse ezen együttműködés biztosításának módját (például szándéknyilatkozat vagy szolgáltatási szintre vonatkozó megállapodások). Kérjük, jelezze azt is, hogy sor kerül-e a felkészültségi intézkedések együttes végrehajtására (például korai előrejelző rendszerek vagy közös képzések és gyakorlatok révén) a katasztrófákra való gyors és eredményes reagálás olyan esetben történő biztosítása érdekében, ha az azonosított fő kockázatok bekövetkeznek.

A megelőzési, felkészültségi és reagálási intézkedések kezelésekor ágazatközi megközelítést kell alkalmazni (például az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás integrálása, 14. kérdés), hivatkozni lehet a hatályos uniós jogszabályokra (lásd a mellékletet).

Az ENSZ Közgyűlése által elfogadott sendai keret⁽²⁹⁾ önkéntes, nem kötelező erejű megállapodás, amelyben a nemzeti kormányok arra vállaltak kötelezettséget, hogy a kiterjedtség és sebezhetőség csökkentésével, valamint a felkészültség fokozásával megakadályozzák az új katasztrófakockázatokat és csökkentik a meglévőket, minek révén erősödik az általános reziliencia. Az ENSZ csúcstalálkozóján 2015-ben elfogadott fenntartható fejlődési célok⁽³⁰⁾ a fenntartható fejlődés érdekében 17 célt⁽³¹⁾ határoznak meg. Mindkét menetrend végrehajtásához a mutatók szilárd keretrendszere szükséges a katasztrófakockázat csökkentése felé tett előrehaladás nyomon követéséhez. Konkrétan, 38 mutató szolgál a sendai keret 7 célkitűzésének megvalósítása terén elért haladás követésére, a fenntartható fejlődési célok szerinti fenntartható fejlődés eléréséhez pedig 17 célkitűzést és 169 célt határoztak meg.

A Bizottság mindkét menetrend végrehajtásában részt vesz, és cselekvési terveket⁽³²⁾, valamint vitaanyagokat⁽³³⁾ dolgozott ki a célkitűzések elérése felé megtett haladás nyomon követése érdekében. Adott esetben a tagállamoknak be kell mutatniuk, miként segítik elő katasztrófakockázat-kezelési politikáik e két menetrend célkitűzéseinek elérését.

14. kérdés Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást szolgáló intézkedésekre való összpontosítás

Jelezze, hogy az azonosított, éghajlatváltozáshoz kapcsolódó fő kockázatok (4. kérdés) tekintetében nemzeti vagy (adott esetben) szubnacionális szinten kialakítanak-e a katasztrófakockázat-csökkentést és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást szolgáló intézkedések közötti szinergiákat. Ha igen, mutassa be ennek módját.

⁽²⁷⁾ Az 1313/2013/EU határozatot módosító (EU) 2019/420 határozat (28) preambulumbekzdése szerint „[...] biztosítani kell, hogy minden fellépés összhangban legyen a nemzetközi kötelezettségvállalásokkal, például a 2015–2030-as időszakra szóló sendai katasztrófakockázat-csökkentési kerettel [...] és a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlesztési ENSZ-menetrenddel, valamint aktívan hozzá kell járulniuk azok célkitűzéseinek eléréséhez”.

⁽²⁸⁾ A határokon átnyúló megelőzési és felkészültségi intézkedésekre a 22. kérdésben is lehet utalni.

⁽²⁹⁾ A 2015–2030-as időszakra szóló sendai katasztrófakockázat-csökkentési keret: https://www.preventionweb.net/files/43291_sendaiframeworkfordren.pdf

⁽³⁰⁾ Fenntartható fejlődési célok: <https://www.un.org/sustainabledevelopment/sustainable-development-goals/>

⁽³¹⁾ A 17 fenntartható fejlődési cél a következő: 1. a szegénység felszámolása, 2. az éhezés teljes felszámolása, 3. az egészséges élet, 4. a minőségi oktatás, 5. a nemek közötti egyenlőség, 6. tiszta víz, 7. megfizethető és tiszta energia, 8. tisztességes munka és gazdasági növekedés, 9. az ipar, innováció és infrastruktúra, 10. egyenlőtlenségek mérséklése, 11. fenntartható városok és közösségek, 12. felelősségteljes fogyasztás és termelés, 13. az éghajlatváltozás, 14. óceánok, tengerek és tengeri erőforrások, 15. az ökoszisztémák és a biodiverzitás, 16. béke, igazságszolgáltatás és erős intézmények, 17. partnerségek a célok érdekében.

⁽³²⁾ Európai Bizottság, Cselekvési terv a 2015–2030-as időszakra szóló sendai katasztrófakockázat-csökkentési keretről. A katasztrófakockázatokkal kapcsolatos tájékoztatásra épülő megközelítés minden uniós politikában (SWD(2016) 205 final/2).

⁽³³⁾ Európai Bizottság, 2019. évi vitaanyag, Fenntartható Európa 2030-ra. https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/rp_sustainable_europe_30-01_en_web.pdf

Figyelembe véve az uniós polgári védelmi mechanizmusról szóló jogszabály közelmúltban végrehajtott felülvizsgálatát, mégpedig azt, hogy „biztosítani kell, hogy minden fellépés összhangban legyen a nemzetközi kötelezettségvállalásokkal, például [...] az Egyesült Nemzetek Éghajlatváltozási Keretegyezménye alapján létrejött Párizsi Megállapodással [...], valamint aktívan hozzá kell járulniuk azok célkitűzéseinek eléréséhez”⁽³⁴⁾, e kérdésnek az a célja, hogy kiderítse, biztosítottak-e a szinergiák az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás és a nemzeti megelőzési és felkészültségi intézkedések között, és ha igen, hogyan.

Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás támogathatja az éghajlattal összefüggő katasztrófák megelőzésére irányuló erőfeszítéseket. A költséghatékony alkalmazkodási intézkedésekhez a tervezés és irányítás különböző szinteken történő megfelelő koordinációja szükséges. Az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezménye alapján az alkalmazkodásra irányuló intézkedések és szakpolitikák tekintetében a nemzeti alkalmazkodási tervek és stratégiák az ajánlott intézkedések. A tagállamoknak hivatkozniuk kell e stratégiákra, és be kell mutatniuk, hogy azokat integrálták-e, és ha igen, hogyan, a nemzeti kockázatmegelőzési és felkészültségi intézkedések tervezésébe vagy fordítva. Ha a megelőzési, felkészültségi és reagálási intézkedések kezeléséhez ágazatközi megközelítést kell alkalmazni, hivatkozni lehet a hatályos uniós jogszabályokra (lásd a mellékletet).

15. kérdés A kritikus infrastruktúrák védelmére irányuló intézkedésekre való összpontosítás

Jelezze, hogy hoztak-e a létfontosságú társadalmi feladatok folyamatos ellátása szempontjából fontosnak tekintett kritikus infrastruktúra védelmét szolgáló intézkedéseket.

Az uniós polgári védelmi mechanizmusról szóló határozat legutóbbi módosítására, különösen az (EU) 2019/420 határozat (8) preambulumbekzdésére⁽³⁵⁾, valamint az európai kritikus infrastruktúrákról szóló irányelv 7. cikkének (1) bekezdésére⁽³⁶⁾ tekintettel e kérdés annak feltárására irányul, hogy a kritikus infrastruktúrák védelme érdekében végrehajtanak-e, és ha igen, hogyan, megelőzési és felkészültségi intézkedéseket.

A tagállamoknak jelezniük kell, hogy van-e a kritikus infrastruktúrára vonatkozó szakpolitikájuk. Kérjük, jelezze, hogy e szakpolitika részeként összeállították-e és rendszeresen felülvizsgálják-e az érintett nemzeti kritikus infrastruktúrák jegyzékét, és hogy a kritikus infrastruktúrák védelme érdekében azonosítottak-e beruházási igényeket. Ha a kritikus infrastruktúrákra vonatkozó megelőzési, felkészültségi és reagálási intézkedések kezeléséhez ágazatközi megközelítést kell alkalmazni, hivatkozni lehet a hatályos uniós jogszabályokra (lásd a mellékletet).

16. kérdés Finanszírozási forrás(ok)

Jelezze, hogy a költségvetés sürgős esetekben lehetővé teszi-e a források rugalmas elosztását, és hogy a katasztrófaalapok mennyiben támogatják a megelőző intézkedéseket.

Mutassa be a prioritási intézkedéseknek a katasztrófakockázat-kezelés terén az azonosított fő kockázatok értékelése, megelőzése, az azokra való felkészülés és reagálás során történő megtételéhez felhasznált finanszírozási forrásokat (például nemzeti, szubnacionális, állami, illetve magánfinanszírozás, ideértve a biztosítást, az uniós és egyéb nemzetközi finanszírozást).

Ígénybevételük esetén meg kell említeni az EU által a megelőzési és felkészültségi intézkedések tekintetében rendelkezésre bocsátott pénzügyi támogatás különböző formáit. E pénzügyi támogatási formák közé tartoznak a kohéziós politikai alapok, a közös agrárpolitika, a LIFE program⁽³⁷⁾, a Belső Biztonsági Alap⁽³⁸⁾, a Horizont 2020⁽³⁹⁾, az uniós polgári védelmi mechanizmus több országra kiterjedő megelőzési és felkészültségi támogatásai, valamint az újonnan bevezetett közvetlen támogatások. Az EU strukturálisreform-támogató programja⁽⁴⁰⁾ is igénybe vehető kapacitásépítési célokra és szakpolitikai keretrendszerek és eszközök kialakítására.

A kockázatértékelésben és -tervezésben meghatározottak szerint vészhelyzet esetén a pénzügyi eszközöknek rendelkezésre kell állniuk, és gyorsan hozzáférhetőnek kell lenniük. Kérjük, mutassa be, hogy miként foglalkoznak a végrehajtási folyamatban a rugalmas forrásallokációval kapcsolatos költségvetési és jogi kérdésekkel (mely irányító hatóságok vesznek benne részt), és jelezze, hogy vannak-e tervek a pénzügyi terhek megosztására vonatkozóan (rendelkezésre álló uniós és nemzetközi források). A pénzügyi források irányítási struktúrája ábrán is bemutatható.

Kérjük, azt is jelezze, hogy van-e kilátásában az e költségek fedezésére vonatkozó megállapodás az érdekelt felekkel (például magánszolgáltatók és-biztosítók), illetve kötöttek-e megállapodást a szóban forgó költségek fedezése tárgyában. Kérjük, jelezze, hogy vannak-e nemzeti katasztrófaalapok vagy -rendszerek (például veszélyhelyzeti alap, pénzügyi kockázattáruházási mechanizmusok), és hogy ezek adott esetben kapcsolódnak-e az éghajlatváltozás hatásaihoz.

⁽³⁴⁾ Az 1313/2013/EU határozatot módosító (EU) 2019/420 határozat (28) preambulumbekzdése.

⁽³⁵⁾ Az 1313/2013/EU határozatot módosító (EU) 2019/420 határozat (8) preambulumbekzdése.

⁽³⁶⁾ Az európai kritikus infrastruktúrák azonosításáról és kijelöléséről, valamint védelmük javítása szükségességének értékeléséről szóló, 2008. december 8-i 2008/114/EK tanácsi irányelv (EGT-vonatkozású szöveg) (HL L 345., 2008.12.23., 75. o.) 7. cikkének (1) bekezdése

⁽³⁷⁾ LIFE: <https://ec.europa.eu/easme/en/life>

⁽³⁸⁾ Belső Biztonsági Alap: https://ec.europa.eu/home-affairs/financing/fundings/security-and-safeguarding-liberties/internal-security-fund-police_en

⁽³⁹⁾ Horizont 2020: <https://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/en/h2020-section/secure-societies-%E2%80%93-protecting-freedom-and-security-europe-and-its-citizens>

⁽⁴⁰⁾ Az EU strukturálisreform-támogató programja: https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/funding-opportunities/funding-programmes/overview-funding-programmes/structural-reform-support-programme-srsp_hu

17. kérdés Infrastruktúra, eszközök és felszerelések

Mutassa be, hogy milyen lépésekre került sor annak biztosítása érdekében, hogy elegendő eszköz álljon rendelkezésre a katasztrófák hatásának csökkentéséhez és az azonosított fő kockázatokkal összefüggő katasztrófákra való gyors reagáláshoz.

Kérjük, számoljon be az annak biztosítására vonatkozó kapacitásról, hogy megfelelő infrastruktúra, eszközök és felszerelések álljanak rendelkezésre a katasztrófák hatásainak enyhítése és a katasztrófákra való gyors reagálás érdekében. Jelezze, hogy az azonosított fő kockázatok tekintetében vannak-e eljárások az eszközök karbantartására és naprakészen tartására (például rendszeres karbantartások vagy az eszközök leltárja révén).

Adott esetben: Kérjük, jelezze azt is, hogy sor kerül-e az egyes kockázatokra való reagálás érdekében a felkészültségi és reagálási képességek kialakítására, vagy azokat a kockázattól függetlenül elsősorban e kockázatok hatásaira való reagálás érdekében alakítják-e ki (például sérült és beteg emberek felkutatása és mentése, evakuálása, elszállásolása és ellátása).

18. kérdés A katasztrófák okozta veszteségekre vonatkozó adatok gyűjtésére és az azzal kapcsolatos eljárásokra való összpontosítás

Jelezze, hogy van-e a katasztrófák okozta veszteségekre vonatkozó adatok gyűjtésére szolgáló rendszer. Mutassa be az azonosított fő kockázatokra vonatkozó adatok gyűjtésének módját.

Az adatok és a statisztikák fontosak annak megértéséhez, hogy a katasztrófák milyen hatásokkal és költségekkel járnak. A szisztematikus adatgyűjtés és -elemzés a katasztrófakockázat csökkentésének és a reziliencia kialakításának elősegítése érdekében felhasználható a tájékozott politikai döntésekhez. A katasztrófák okozta veszteségekkel kapcsolatos adatbázisok lehetővé teszik a katasztrófakockázat-kezelők számára, hogy a múltbeli események alapján feltárják a katasztrófakockázattal kapcsolatos mintákat és tendenciákat. E minták és tendenciák megértése segíthet a jelentős eseményekből (gyakori eseményekből) eredő jövőbeli veszteségek előrejelzésében, valamint annak megértésében, hogy e kockázattípus csökkentése terén hatékony-e a katasztrófakockázat-kezelés. Európai szinten a Közös Kutatóközpont kezdte meg a kockázati adatokat tartalmazó adatközpont ⁽⁴¹⁾ fejlesztését. Az adatok katasztrófákkal kapcsolatos adatkészletekhez való gyűjtésére használt módszerek, valamint ezen adatok földrajzi hatálya és eloszlása eltérő lehet. Nemzetközi szinten jelenleg hasonló erőfeszítések vannak folyamatban a sendai keret végrehajtásának nyomán követésével összefüggésében ⁽⁴²⁾.

Kérjük, jelezze, hogy milyen módszereket dolgoztak ki a károkkal (köztük az embervesztéssel) kapcsolatos jelentések elkészítésére, és hogy az adatgyűjtésre kockázat vagy a katasztrófák okozta veszteségek típusa szerint (gazdasági, emberi és egyéb) kerül-e sor. Kérjük, jelezze, hogy: megosztják-e ezen adatok az érdekelt felekkel és a nyilvánosság tagjaival; részt vesznek-e az érdekelt felek a kárjelentések és/vagy a költségbecslések elkészítésében; a káreseteket rendszeresen vagy alkalmanként dokumentálják-e és tartják-e nyilván; milyen időtávot fednek le ezek a jelentések; és elérhetővé teszik-e e jelentéseket a nyilvánosság számára.

Ha a katasztrófák okozta veszteségekre vonatkozó adatok kezeléséhez ágazatközi megközelítést, például az Inspire-irányelv szerinti követelményeket ⁽⁴³⁾, kell alkalmazni, hivatkozni lehet a hatályos uniós jogszabályokra (lásd a mellékletet).

19. kérdés A korai figyelmeztető rendszerek felszereléseire és eljárásaira való összpontosítás

Mutassa be a korai veszélyazonosító és az azonosított fő kockázatok nyomon követésére szolgáló rendszereket. Jelezze, hogy a rendszerbe integráltak-e előrejelző módszereket.

A korai figyelmeztetés a katasztrófakockázatok csökkentésének fontos része. A korai figyelmeztetés a kialakuló vagy visszatérő kockázatok előrejelzése és azonosítása érdekében az információk szisztematikus gyűjtését és elemzését jelenti. A tagállamoknak be kell mutatniuk a korai veszélyazonosító és az azonosított fő kockázatok nyomonkövetési rendszereit, és azt, hogy e rendszerek magukban foglalnak-e előrejelzési módszereket.

⁽⁴¹⁾ Kockázati adatokat tartalmazó adatközpont: <https://drmkc.jrc.ec.europa.eu/risk-data-hub>

⁽⁴²⁾ <https://sendaimonitor.unisdr.org/>

⁽⁴³⁾ Az Európai Közösségen belüli térinformációs infrastruktúra (INSPIRE) kialakításáról szóló, 2007. március 14-i 2007/2/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 108., 2007.4.25., 1. o.) 5. cikkének (1) bekezdése.

Számos korai figyelmeztető rendszer működik mind globális (például a globális katasztrófiariasztási és koordinációs rendszer ⁽⁴⁴⁾), mind pedig európai szinten. A Kopernikusz katasztrófakezelési szolgáltatás ⁽⁴⁵⁾ információkat nyújt a különböző típusú katasztrófák, mint például meteorológiai katasztrófák, geofizikai katasztrófák, ember által szándékosan vagy véletlenül okozott katasztrófák és más humanitárius katasztrófák esetében szükséges katasztrófaelhárításhoz. Az információk megelőzési, felkészültségi és helyreállítási tevékenységekhez is felhasználhatók. E rendszerek közé tartozik az európai erdőtüz-információs rendszer (EFFIS) ⁽⁴⁶⁾, az európai árvíz-előrejelző rendszer ⁽⁴⁷⁾ és az európai aszálymegfigyelő központ (EDO) ⁽⁴⁸⁾. Újabban az Európai Közösség radiológiai veszélyhelyzet esetén történő gyors információcseréje (ECURIE) ⁽⁴⁹⁾ biztosítja a radiológiai vagy nukleáris veszélyhelyzet esetén történő gyors értesítést és információcserét.

A tagállamoknak jelezniük kell, hogy a nemzeti korai figyelmeztető rendszerek kapcsolódnak-e az európai és globális szintű korai figyelmeztető rendszerekhez, és ha igen, hogyan. Kérjük, azt is jelezze, hogy létesítettek-e, és ha igen, hogyan létesítettek kapcsolatokat a meteorológiai és szeizmikus megfigyeléssel foglalkozó szervezetek között mind nemzeti, mind (adott esetben) regionális szinten, valamint a katasztrófákat folyamatosan nyomon követő fő nemzeti szervek vagy tudományos intézmények között. Hivatkozni lehet a 18. kérdésre adott válaszokra.

Ha a korai figyelmeztető rendszerekre vonatkozó megelőzési, felkészültségi és reagálási intézkedések kezeléséhez ágazatközi megközelítésre van szükség (például a határokon áterjedő súlyos egészségügyi veszélyekre vonatkozó korai figyelmeztető rendszerek ⁽⁵⁰⁾, árvízvédelmi irányelv ⁽⁵¹⁾), hivatkozni lehet a hatályos uniós jogszabályokra (lásd a mellékletet).

20. kérdés A nyilvánosság figyelmének felhívására irányuló, kockázattal kapcsolatos tájékoztatás és kommunikáció

Mutassa be, hogy miként tájékoztatják a nyilvánosságot azokról az intézkedésekről, amelyeket kockázatok felmerülése esetén kell meghozni. Jelezze például, hogy van-e a nyilvánosság tájékoztatására és figyelmének felhívására vonatkozó stratégia. Jelezze, hogy célcsoportok részt vesznek-e a megelőzési és felkészültségi intézkedések meghatározásában és a kockázattal kapcsolatos tájékoztatási és kommunikációs tevékenységek végrehajtásában, és ha igen, hogyan.

A polgárokat a megelőzési és felkészültségi intézkedések végrehajtásába két területen kell bevonni: a kockázatokról szóló oktatás, valamint figyelemfelkeltés és tájékoztatás, beleértve a figyelmeztető jelek megfelelő értelmezését, a sebezhetőség és kitettség csökkentése érdekében tett megfelelő lépéseket, továbbá a saját védelmet. „[A] nyilvánosság tájékoztatásának és a katasztrófákra való felkészültségnek a fokozása terén elért eredmények[et], amelyeket] az uniós polgároknak a régiójukat fenyegető kockázatokkal kapcsolatos tájékozottságának szintjével mér[ne]k” ⁽⁵²⁾, az 1313/2013/EU határozat végrehajtásának nyomon követésére, értékelésére és felülvizsgálatára szolgáló mutatóknak minősül.

Az összetett kockázatok kezeléséhez hatékony tájékoztatási és kommunikációs rendszerekre van szükség a megelőzési és felkészültségi intézkedések végrehajtásához annak érdekében, hogy az egyes közösségek igényeit és a kiemelten sérülékeny csoportok (mint például a különböző kulturális, társadalmi és oktatási háttérrel rendelkező csoportok) különleges igényeit figyelembe vegyék. A tömegtájékoztatási eszközök (rádió és televízió), alternatív média, valamint a nyilvánosságnak szóló felvilágosító és ismeretterjesztő kampányok hatékonyak lehetnek a kockázatok jobb tudatosításában.

A tagállamoknak jelezniük kell, hogy vannak-e megfelelő szabályok és eljárások az információk érdekelt felekkel, döntéshozókkal, polgárokkal (köztük konkrét sérülékeny csoportokkal) történő megosztásának, a velük való kommunikációnak és képzésüknek a biztosítására annak érdekében, hogy fokozzák a nyilvánosság figyelmének különböző médiumokon (például közösségi médián stb.) keresztül a fő kockázatokra való felhívását. Hivatkozni lehet a 9. kérdésre adott válaszokra. Kérjük, mutassa be azt is, hogy a polgárokat hogyan tájékoztatják a katasztrófa bekövetkezése előtt, közben és után, valamint kialakítottak-e bevált gyakorlatokat.

A „korai figyelmeztető” rendszer hatékony és időszerű információkat biztosít a katasztrófa lakosságra gyakorolt hatásának mérséklése érdekében. A nyilvánosságnak szóló figyelmeztető üzeneteknek és jelzéseknek hatékonyak kell lenniük. Kérjük, mutassa be, hogy milyen lépéseket tettek annak biztosítása érdekében, hogy a kockázattal kitett közösségek megértsék a korai figyelmeztető jelzéseket, és hogy e közösségek tisztában legyenek a saját védelmük érdekében szükséges lépésekkel. A magas kockázatú területeken az állandó felkészültség biztosítása érdekében rendszeres gyakorlatokat kell tartani. Mutassa be a meghozott releváns intézkedéseket.

⁽⁴⁴⁾ Globális katasztrófiariasztási és koordinációs rendszer: <http://www.gdacs.org>

⁽⁴⁵⁾ Kopernikusz katasztrófakezelési szolgáltatás: <https://emergency.copernicus.eu/>

⁽⁴⁶⁾ Európai erdőtüz-információs rendszer: http://effis.jrc.ec.europa.eu/static/effis_current_situation/public/index.html

⁽⁴⁷⁾ Európai árvíz-előrejelző rendszer: <https://www.efas.eu>

⁽⁴⁸⁾ Európai aszálymegfigyelő központ <http://edo.jrc.ec.europa.eu/edov2/php/index.php?id=1000>

⁽⁴⁹⁾ A platform (<https://ec.europa.eu/jrc/en/publication/european-radiological-data-exchange-platform>) átfogó célja, hogy a radioaktív anyagok légkörbe jutásával járó súlyos balesetek korai szakaszában a lehető leghamarabb és legszélesebb körben értesítse és tájékoztassa az illetékes hatóságokat és a közvéleményt.

⁽⁵⁰⁾ Az 1082/2013/EU határozat 8. cikkének (1) bekezdése.

⁽⁵¹⁾ Az árvíz kockázatok értékeléséről és kezeléséről szóló, 2007. október 23-i 2007/60/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (EGT-vonatkozású szöveg) (HL L 288., 2007.11.6., 27. o.) 7. cikkének (3) bekezdése.

⁽⁵²⁾ Az 1313/2013/EU határozat 3. cikke (2) bekezdésének d) pontja.

III. rész A határokon átnyúló hatású fő kockázatok, és adott esetben az alacsony valószínűségű, de nagy hatású katasztrófákkal kapcsolatos kockázatok kezelésére irányuló, prioritásnak tekintett kockázatmegelőzési és felkészültségi intézkedések

3.1. Bevezetés

Különböző megelőzési és felkészültségi intézkedések tervezésére és végrehajtására kerül sor a nemzeti és a megfelelő szubnacionális kockázatértékelés révén azonosított kockázatok kezelése és csökkentése érdekében. Mivel a kockázatok nem ismernek határokat, a határokon átnyúló katasztrófakockázat-kezelés Európa-szerte kulcsfontosságú a reziliencia fokozásához.

A határokon átnyúló hatású fő kockázatok kezelésére, prioritásnak tekintett kockázatmegelőzési és felkészültségi intézkedések leírása nem korlátozódhat a polgári védelmi hatóságok által végrehajtott és tervezett intézkedésekre. Kérjük, vegye figyelembe a más érintett szervezeti egységek vagy szervek által végrehajtott és tervezett, prioritásnak tekintett intézkedéseket is. Ezenkívül a bemutatott intézkedések nem korlátozódhatnak az országok közötti együttműködésből eredő intézkedésekre („határokon átnyúló intézkedések”). E helyett inkább a kockázat kezelése érdekében végrehajtott és tervezett, prioritásnak tekintett kockázatmegelőzési és felkészültségi intézkedések összességét kell bemutatni.

A prioritásnak tekintett kockázatmegelőzési és felkészültségi intézkedések leírásának ki kell terjednie az alacsony valószínűségű, de nagy hatású katasztrófákkal kapcsolatos kockázatokra is. A tagállamokat arra biztatjuk, hogy – adott esetben – osszák meg az e kockázatokkal kapcsolatos megelőzési és felkészültségi intézkedésekre vonatkozó információkat.

3.2. A sablon 21–24. kérdésének megválaszolására vonatkozó útmutató (III. rész)

A tagállamoknak ki kell választaniuk, hogy az I. részben (kockázatértékelés) azonosított kockázatok közül melyeket tekintenek határokon átnyúló hatású fő kockázatoknak. A megközelítéstől függően a fő kockázatok magas valószínűségű és nagy hatású kockázatként határozhatók meg. E fogalom „elfogadhatatlannak” („tűrhetetlennek”) minősíthető hatás- és valószínűségi szinttel rendelkezőként értékelt és a kockázatkezelés szempontjából előnyben részesítendő fő kockázatokként is értelmezhető. Egyes tagállamok számára ezért bizonyos fő kockázatok „elfogadhatatlannak” minősülhetnek, ha azokat „nagy hatásúnak” értékelik, még ha valószínűségük alacsony is. Ezen útmutató nem írja elő, hogy a tagállamok hogyan értelmezzék a „fő kockázat” fogalmát, vagy hogy miként határozzák meg a prioritásokat.

A 6. cikk (1) bekezdésének d) pontja szerinti jelentéstételi követelményekkel összhangban határozza meg, hogy e fő kockázatok közül melyek bírnak határokon átnyúló potenciális hatásokkal. Kérjük, vegye figyelembe:

- a szomszédos országban vagy országokban felmerülő kockázatokból eredő hatásokat,
- a szomszédos országot vagy országokat érintő továbbgyűrűző hatásokat,
- az egyszerre két vagy több országot érintő hatásokat.

21. kérdés A határokon átnyúló hatású fő kockázatok

Sorolja fel a határokon átnyúló hatású fő kockázatokot.

Ezek azok a kockázatok, amelyek tekintetében az I. rész (kockázatértékelés) 3.1. kérdése alapján jelenteni kell a prioritásnak tekintett megelőzési és felkészültségi intézkedéseket.

22. kérdés A prioritásnak tekintett megelőzési és felkészültségi intézkedések

A prioritásnak tekintett megelőzési és felkészültségi intézkedéseket azon várt pozitív hatás alapján lehet azonosítani, amelyet a kockázatcsökkentésre gyakorolnak vagy gyakorolni fognak. A prioritásnak tekintett intézkedések azok az intézkedések is lehetnek, amelyek egy adott kockázat kezelése tekintetében a legsürgősebbek. Ezek „kiemelt intézkedésként” értelmezhetők. Ezen intézkedéseket néha különösen súlyos katasztrófákat követően hozhatják meg. Miként határozzák meg ebben az összefüggésben a „prioritásnak tekintett kockázatmegelőzési és felkészültségi intézkedéseket”?

A megelőzési és felkészültségi intézkedések lehetnek strukturális vagy nem strukturális intézkedések:

- **strukturális intézkedések:** „strukturális intézkedés minden olyan fizikai szerkezet, amely a veszélyek lehetséges hatásának csökkentése vagy elkerülése céljából épült, vagy olyan mérnöki technikák alkalmazása, amely a szerkezetek vagy rendszerek veszélyekkel szembeni ellenállását, illetve rezilienciáját hivatottak biztosítani”.⁽³³⁾ Ilyen intézkedés lehet a lakosság áttelepítése, a természeti környezet indokolt esetben történő megváltoztatása (például lejtőkön teraszok kialakítása), a természetben alapuló megoldások (például természetes vízmegtartást segítő intézkedések) vagy erdőgazdálkodási gyakorlat (például erdőátalakítás, tűzvédelmi pászta, ellenőrzött tüzek),

⁽³³⁾ Az Egyesült Nemzetek Közgyűlése (2016). A nyitott szakértői munkacsoport jelentése a katasztrófakockázatok csökkentésével kapcsolatos mutatókról és terminológiáról.

- **nem strukturális intézkedések:** „a nem strukturális intézkedések olyan fizikai szerkezetek építését nem feltételező intézkedések, amelyek a kockázatok és a hatások csökkentését lehetővé tevő ismeretek, gyakorlatok vagy megállapodások alkalmazását jelentik, elsősorban szabályzatok, jogszabályok, a társadalmi tudatosság növelése, illetve képzés és oktatás révén”.⁽⁵⁴⁾

Az intézkedések végrehajtott vagy tervezett intézkedések lehetnek:

- a **végrehajtott intézkedések** olyan megkezdett intézkedések, amelyek jelenleg csökkentik a katasztrófakockázatot (vagy azokat arra szánták),
- a **tervezett intézkedések** mindenképpen végrehajtásra kerülő intézkedések, mivel a pénzeszközöket elkülönítették, vagy mert azok egy jóváhagyott és kötelező terv vagy stratégia részét képezik. Ezeket adott esetben szembe kell állítani azokkal az intézkedésekkel (és azoktól meg kell különböztetni), amelyeket a kockázat csökkentése érdekében lehetőség szerint meg kell hozni (azonban eddig nem vettek tervbe).

Egyes kockázatok esetében a tagállamok a megelőzési és felkészültségi intézkedésekről eltérő uniós jogszabályok és szakpolitikák alapján már készítettek jelentést. Ha az uniós jogszabályok vagy szakpolitikák már előírják az e kockázatra vonatkozó, prioritásnak tekintett kockázatmegelőzési és felkészültségi intézkedésekről való jelentéstételt, hivatkozzon a Bizottság részére már megküldött jelentésekre (lásd a mellékletet). Kizárólag olyan dokumentumokra hivatkozzon, amelyek megelőzési és felkészültségi intézkedéseket egyaránt tartalmaznak; ha ezek valamelyike (vagy mindkettő) hiányzik, azokat a 22.1. vagy 22.2. kérdésnél kell megadni.

22.1. kérdés A prioritásnak tekintett megelőzési intézkedések

Mutassa be a meglévő és tervezett, prioritásnak tekintett megelőzési intézkedéseket.

Ennek részeként megfelelően ismertesse a strukturális és nem strukturális intézkedéseket (lásd a fenti magyarázatokat).

A prioritásnak tekintett megelőzési intézkedések tekintetében – adott esetben – jelölje meg:

- a felelős hatóságokat/intézményeket,
- a végrehajtási határidőt,
- a finanszírozási forrás(oka)t.

A fenti elemek adott esetben több intézkedés tekintetében is csoportosíthatók.

A **megelőzési intézkedések** a lakosság és a vagyontárgyak meghatározott veszély vagy veszélyekkel szembeni kitettségét vagy azok veszélyeztetettségét csökkentő és ezáltal katasztrófákat megelőző intézkedések. Az 1313/2013/EU határozat szerint megelőzés: „minden olyan intézkedés, amely a katasztrófák következtében a személyeket, a környezetet és a tulajdont – beleértve a kulturális örökséget is – fenyegető kockázatok csökkentését vagy a káros következmények enyhítését célozza”⁽⁵⁵⁾.

A megelőzési intézkedések lehetnek például „az árvíz veszélyét kiküszöbölő gátak vagy töltések, földhasználati szabályozások, amelyek tiltják települések építését a nagy kockázatú területeken, földrengésbiztos tervezés, amely biztosítja a legfontosabb épületek fennmaradását és működését valószínű földrengések esetén, védőoltással megelőzhető betegségek elleni immunizáció”⁽⁵⁶⁾.

22.2. kérdés A prioritásnak tekintett felkészültségi intézkedések

Mutassa be a meglévő és tervezett, prioritásnak tekintett felkészültségi intézkedéseket.

Ismertesse a strukturális és nem strukturális intézkedéseket (lásd a fenti magyarázatokat).

A prioritásnak tekintett felkészültségi intézkedések tekintetében – adott esetben – jelölje meg:

- a felelős hatóságokat/intézményeket,
- a végrehajtási határidőt,
- a finanszírozási forrás(oka)t.

A fenti elemek adott esetben több intézkedés tekintetében is csoportosíthatók.

⁽⁵⁴⁾ Ugyanott.

⁽⁵⁵⁾ Az 1313/2013/EU határozat 4. cikkének 4. pontja.

⁽⁵⁶⁾ Az Egyesült Nemzetek Közgyűlése (2016). *A nyitott szakértői munkacsoport jelentése a katasztrófakockázatok csökkentésével kapcsolatos mutatókról és terminológiáról.*

A felkészültségi intézkedések célja a veszélyhelyzetek valamennyi típusának hatékony kezeléséhez szükséges kapacitások kiépítése. Az 1313/2013/EU határozat szerint felkészültség: „az emberi és anyagi erőforrások, struktúrák, közösségek és szervezetek rendelkezésre állásának és képességeinek olyan – előzetesen meghozott intézkedések eredményeként elért – szintje, amely biztosítja a hatékony és gyors katasztrófareagálást”⁽⁵⁷⁾.

A felkészültségi intézkedések magukban foglalhatják a válságreagálás/veszélyhelyzet-kezelés elemeit, azonban nem korlátozódhatnak kizárólag a válságreagálásra/veszélyhelyzet-kezelésre. A korai figyelmeztető rendszerek, képzések és gyakorlatok felkészültségi intézkedéseknek minősülhetnek, miközben azokat szükséghelyzeteken kívül is alkalmazzák.

A további határokon átnyúló kockázatokra vonatkozó információkat szükség esetén a fenti kérdések kimásolásával adja meg.

Adott esetben:

23. kérdés Az alacsony valószínűségű, de nagy hatású katasztrófákkal kapcsolatos kockázatok

Sorolja fel az alacsony valószínűségű, de nagy hatású katasztrófákkal kapcsolatos kockázatokat.

Az I. részben (kockázatértékelés) azonosított kockázatok alapján a tagállamoknak – adott esetben – azonosítaniuk kell azokat a kockázatokat, amelyek számukra alacsony valószínűségűek, de nagy hatású katasztrófákkal kapcsolatosak. Kockázati mátrix használata esetén e kockázatok a bal felső sarokban található (alacsony valószínűség, de nagy hatás). Kérjük, vegye figyelembe azt is, hogy az alacsony valószínűségű, de nagy hatású katasztrófákkal kapcsolatos kockázatok nem feltétlenül minősülnek „fő kockázatoknak”. Mindazonáltal a tagállamok számára javasolt, hogy – adott esetben – azonosítsák az alacsony valószínűségű, de nagy hatású katasztrófákkal kapcsolatos kockázatokat, és mutassák be az e kockázatok kezeléséhez szükséges megelőzési és felkészültségi intézkedéseket.

24. kérdés A prioritásnak tekintett megelőzési és felkészültségi intézkedések

Lásd a 22. kérdéshez tartozó magyarázatot.

Ha az alacsony valószínűségű, de nagy hatású katasztrófákkal kapcsolatos adott kockázat határokon átnyúló hatású fő kockázatnak is minősíthető, a prioritásnak tekintett kockázatmegelőzési és felkészültségi intézkedéseket – kereszthivatkozás alkalmazásával – csak egyszer kell jelenteni.

Egyes kockázatok esetében a tagállamok a megelőzési és felkészültségi intézkedésekről más uniós jogszabályok és szakpolitikák alapján már készítettek jelentést. Ha az uniós jogszabályok vagy szakpolitikák már előírják az e kockázatra vonatkozó, prioritásnak tekintett kockázatmegelőzési és felkészültségi intézkedésekről való jelentéstételt, hivatkozni lehet a már meglévő jelentésekre (lásd a mellékletet).

Kizárólag olyan dokumentumokra hivatkozzon, amelyek megelőzési és felkészültségi intézkedéseket egyaránt tartalmaznak; ha ezek valamelyike (vagy mindkettő) hiányzik, azokat a 24.1. és/vagy 24.2. kérdésnél kell megadni.

24.1. kérdés A prioritásnak tekintett megelőzési intézkedések

Mutassa be a meglévő és tervezett, prioritásnak tekintett megelőzési intézkedéseket.

Lásd a 22.1. kérdéshez tartozó magyarázatot.

24.2. kérdés A prioritásnak tekintett felkészültségi intézkedések

Mutassa be a meglévő és tervezett, prioritásnak tekintett felkészültségi intézkedéseket.

Lásd a 22.2. kérdéshez tartozó magyarázatot.

Ha az uniós jogszabályok vagy szakpolitikák már előírják az e kockázat kezelésére irányuló, prioritásnak tekintett megelőzési és felkészültségi intézkedésekről való jelentéstételt, kérjük, egyszerűen hivatkozzon csak a Bizottság részére már megküldött jelentésekre.

A további alacsony valószínűségű, de nagy hatású katasztrófákkal kapcsolatos kockázatokra vonatkozó információkat szükség esetén a fenti kérdések kimásolásával adja meg.

⁽⁵⁷⁾ Az 1313/2013/EU határozat 4. cikkének 3. pontja.

Melléklet

Az uniós jogszabályok és/vagy szakpolitikák alapján jelentős kockázatok nem kimerítő listája**A kritikus infrastruktúrák védelme**

A Tanács 2008/114/EK irányelve az európai kritikus infrastruktúrák azonosításáról és kijelöléséről, valamint védelmük javítása szükségességének értékeléséről (EGT-vonatkozású szöveg) (HL L 345., 2008.12.23.,

További link: Kritikus infrastruktúra

Aszály, vízszennyezés

2000/60/EK irányelv a vízpolitika terén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról (HL L 327., 2000.12.22., 1. o.)
Egységes szerkezetbe foglalt változat

További linkek:

Végrehajtási jelentések és vízgyűjtő-gazdálkodási tervek

Vízhiány és aszály az EU-ban

Árvíz

2007/60/EK irányelv az árvíz kockázatok értékeléséről és kezeléséről (EGT-vonatkozású szöveg) (HL L 288., 2007.11.6., 27. o.)
Egységes szerkezetbe foglalt változat.

Közlemény – A vízügyi keretirányelv és az árvízvédelmi irányelv: az uniós vizek jó állapotának elérésére és az árvíz kockázat csökkentésére irányuló fellépések – COM/2015/120 final

További linkek: Végrehajtási jelentések és árvíz kockázat-kezelési tervek

Erdőgazdálkodási stratégia

Az erdőket és az erdőalapú ágazatot érintő új uniós erdőgazdálkodási stratégia – COM(2013)659 final

További linkek: Uniós erdőgazdálkodási és erdészeti vonatkozású szakpolitikák

Vidékfejlesztés 2014–2020: Országdokumentációk

Geológiai kockázatok

Az Európai Parlament és a Tanács 305/2011/EU rendelete (2011. március 9.) az építési termékek forgalmazására vonatkozó harmonizált feltételek megállapításáról és a 89/106/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről. Egységes szerkezetbe foglalt változat

További linkek: Eurocode-ok

Egészségügyi kockázatok

1082/2013/EU határozat a határokon áttérjedő súlyos egészségügyi veszélyekről és a 2119/98/EK határozat hatályon kívül helyezéséről (EGT-vonatkozású szöveg) (HL L 293., 2013.11.5., 1. o.)
Egységes szerkezetbe foglalt változat.

További linkek:

Közegészségügyi kockázateértékelés; Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság ⁽¹⁾

Európai Betegségmegelőzési és Járványvédelmi Központ ⁽²⁾

Állat- és növénybetegség

(EU) 2016/429 rendelet a fertőző állatbetegségekről (EGT-vonatkozású szöveg). Egységes szerkezetbe foglalt változat

2005/65/EK irányelv a kikötővédelem fokozásáról (EGT-vonatkozású szöveg). Egységes szerkezetbe foglalt változat

A következő betegségek elleni védekezésre/küzdelemre irányuló intézkedések:

- Klasszikus sertéspestis 2001/89/EK tanácsi irányelv. Egységes szerkezetbe foglalt változat
- Afrikai sertéspestis 2002/60/EK tanácsi irányelv. Egységes szerkezetbe foglalt változat

⁽¹⁾ A hatáskörébe tartozó súlyos, határokon átnyúló egészségügyi veszély esetén

⁽²⁾ Ha a veszély a) biológiai eredetű (fertőző betegség, antimikrobiális rezisztencia vagy egészségügyi ellátással összefüggő fertőzés) vagy b) ismeretlen eredetű.

- Afrikai lópestis 92/35/EGK tanácsi irányelv. Egységes szerkezetbe foglalt változat.
- Ragadós száj- és körömfájás 2003/85/EK tanácsi irányelv. Egységes szerkezetbe foglalt változat.

További linkek: Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság

Ipari balesetek kockázata

2012/18/EU irányelv a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek veszélyének kezeléséről (EGT-vonatkozású szöveg)

További linkek:

Ipari balesetekkel kapcsolatos politika

A 96/82/EK irányelv tagállami alkalmazásáról szóló jelentés

Vegyí, biológiai, radiológiai és nukleáris biztonsági kockázatok

A Tanács 87/600/Euratom határozata a radiológiai veszélyhelyzet esetén történő gyors információcserére vonatkozó közösségi szabályozásról

Cselekvési terv a vegyi, biológiai, radiológiai és nukleáris biztonsági kockázatokkal szembeni felkészültség fokozásáról – COM/2017/0610 final

További link:

A veszélyes anyagok biztonságba helyezésével kapcsolatos szakpolitika

Az Európai Közösség radiológiai veszélyhelyzet esetén történő gyors információcseréje (ECURIE)

Nukleáris és radiológiai kockázat

A Tanács 2014/87/Euratom irányelve a nukleáris létesítmények nukleáris biztonsági közösségi keretrendszerének létrehozásáról

A Tanács 2013/59/Euratom irányelve az ionizáló sugárzás miatti sugárterhelésből származó veszélyekkel szembeni védelmet szolgáló alapvető biztonsági előírások megállapításáról. Egységes szerkezetbe foglalt változat

Az energiaellátás biztonsága – Villamos energia

A Bizottság (EU) 2017/2196 rendelete a villamosenergia-vészhelyzet kezelésére és a rendszer működésének helyreállítására irányuló üzemi és kereskedelmi szabályzat létrehozásáról (EGT-vonatkozású szöveg)

(EU) 2019/941 rendelet a villamosenergia-ágazati kockázatokra való felkészülésről (EGT-vonatkozású szöveg)

A villamosenergia-ellátás biztonsága területén a kockázatokra való felkészülésre vonatkozó hatályos nemzeti szabályok és gyakorlatok áttekintése

További linkek:

Energiaszabályozók Együtműködési Ügynöksége (ACER)

Villamosenergia-piaci átvitelrendszer-üzemeltetők európai hálózata

Az energiaellátás biztonsága – Földgáz

(EU) 2017/1938 rendelet a földgázellátás biztonságának megőrzését szolgáló intézkedésekről (EGT-vonatkozású szöveg)

(EU) 2016/1148 irányelv a hálózati és információs rendszerek biztonságának az egész Unióban egységesen magas szintjét biztosító intézkedésekről

További linkek: Megelőzési cselekvési tervek és vészhelyzeti tervek – 2019.

Energiaszabályozók Együtműködési Ügynöksége (ACER)

Földgázpiaci Szállítási rendszer-üzemeltetők Európai Hálózata (ENTSOG)

A tengeri olaj- és gázipari tevékenységek biztonsága

2013/30/EU irányelv a tengeri olaj- és gázipari tevékenységek biztonságáról és a 2004/35/EK irányelv módosításáról (EGT-vonatkozású szöveg)(HL L 178., 2013.6.28., 66. o.)

További linkek: Hatásvizsgálatok és felülvizsgálatok

Tengervédelmi stratégia

Az Európai Unió tengerhajózási biztonsági stratégiájára vonatkozó cselekvési terv

2014/89/EU irányelv a tengeri területrendezés keretének létrehozásáról

További linkek: A tengeri területrendezés áttekintése

Biztonsági vonatkozású kockázatok

Közlemény – Az európai biztonsági stratégia megvalósítása a terrorizmus elleni küzdelem és a hatékony és valódi biztonsági unió előkészítésének érdekében – COM(2016) 230 final

A hibrid fenyegetésekkel szembeni fellépés közös kerete: európai uniós válasz – JOIN/2016/018 final

Cselekvési terv a nyilvános terek védelmének javítására – COM/2017/0612 final

További linkek:

Európai biztonsági stratégia

A terrorizmus uniós helyzetéről és alakulásáról szóló jelentés (TE-SAT 2018)

Ügynökség: Europol

Kiberbiztonság

Reziliencia, elrettentés, védelem: az Unió erőteljes kiberbiztonságának kiépítése (JOIN/2017/0450 final)

Az elektronikus bizonyítékokhoz való határokon átnyúló hozzáférés javítására irányuló két jogalkotási javaslat:

- Javaslat a büntetőügybeli elektronikus bizonyítékokra vonatkozó, közlésre és megőrzésre kötelező európai határozatokról szóló rendeletről (COM/2018/225 final)
- Javaslat a jogi képviselőknek a büntetőeljárásban bizonyítékok összegyűjtése céljából történő kinevezéséről szóló harmonizált szabályok meghatározásáról szóló irányelvre (COM/2018/226 final)

Az energiaágazatban érvényesítendő kiberbiztonság

A Bizottság (EU) 2019/553 ajánlása az energiaágazatban érvényesítendő kiberbiztonságról (az értesítés a C(2019) 2400. számú dokumentummal történt)

Az Európai Kiberbiztonsági Ipari, Technológiai és Kutatási Kompetenciaközpont és a nemzeti koordinációs központok hálózatának létrehozására vonatkozó bizottsági hatásvizsgálat (SWD/2018/403 final)

További linkek: Jelentés: A kiberbiztonságra vonatkozó ágazatspecifikus szabályok végrehajtására vonatkozó ajánlások, 2019.

Az uniós jogszabályok és/vagy szakpolitikák közös érdekű horizontális területeinek nem kimerítő listája

Kulturális örökség

A kulturális örökség integrált európai megközelítése felé (COM/2014/0477 final)

Az új kulturális menetrendről (COM/2018/267 final)

A kulturális örökségért való fellépés európai kerete (SWD(2018) 491 final)

További linkek: A kulturális örökség védelme a természeti és ember okozta katasztrófáktól. A kockázatkezelés összehasonlító elemzése az EU-ban

Természeti területek és élőhelyek

2001/42/EK irányelv bizonyos tervek és programok környezetre gyakorolt hatásainak vizsgálatáról

Jelentés bizonyos tervek és programok környezetre gyakorolt hatásainak vizsgálatáról

2011/92/EU irányelv az egyes köz- és magánprojektek környezetre gyakorolt hatásainak vizsgálatáról (EGT-vonatkozású szöveg). Egységes szerkezetbe foglalt változat

A Tanács 92/43/EGK irányelve a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről. Egységes szerkezetbe foglalt változat

További linkek: Az ökoszisztéma-szolgáltatások számlázása

Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás

(EU) 2018/1999 rendelet az energiaunió és az éghajlat-politika irányításáról

Az éghajlatváltozás hatásaihoz való alkalmazkodásra vonatkozó uniós stratégia – COM/2013/0216 final

Jelentés az éghajlatváltozás hatásaihoz való alkalmazkodásra vonatkozó uniós stratégia végrehajtásáról – COM/2018/738 final

További linkek:

Nemzeti energia- és éghajlat-politikai tervek

Országprofilok

Az alkalmazkodási felkészültség eredménytáblája

Alkalmazkodási stratégia – Értékelési folyamat

PESETA-projekt

A védett területek Natura 2000 hálózata és a fajok szigorú védelmi rendszere

Környezeti felelősség

2004/35/EK irányelv a környezeti károk megelőzése és felszámolása tekintetében a környezeti felelősségről (HL L 35., 2013.7.18.) Egységes szerkezetbe foglalt változat

További link: Környezeti felelősség

Környezetbarát infrastruktúra

Környezetbarát infrastruktúra – Európa természeti tőkéjének növelése – COM/2013/0249 final

További linkek:

A környezetbarát infrastruktúrára vonatkozó uniós stratégia

Ökoszisztéma-szolgáltatások és környezetbarát infrastruktúra

Az ökoszisztémák és szolgáltatásaik feltérképezése és értékelése

Migráció

A Tanács (EU) 2016/369 rendelete az Unión belül szükséghelyzeti támogatás nyújtásáról (HL L 70., 2016.3.16., 1. o.)

További linkek: Eredményjelentés az európai migrációs stratégia végrehajtásáról (COM/2019/126 final)

Adatgazdálkodás

2007/2/EK irányelv az Európai Közösségen belüli térinformációs infrastruktúra (INSPIRE) kialakításáról (HL L 108., 2007.4.25., 1. o.)

További linkek:

Inspire tudásalap

A természeti kockázati zónákra vonatkozó adatspecifikáció
